

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Institutionen för ekonomi

Motstånd för entreprenörskap på landsbygden

- En fallstudie om hur motstånd kan manifesteras i den gotländska socknen När.

Resistance to entrepreneurship in rural areas

- A case study on how resistance can be manifested in the parish När on Gotland

Emil Månsson

Anneli Olausson

Motstånd för entreprenörskap på landsbygden

Resistance to entrepreneurship in rural areas

Emil Månsson
Anneli Olausson

Handledare: Johan Gaddefors, SLU,
Institution för ekonomi

Examinator: Richard Ferguson, SLU,
Institution för ekonomi

Omfattning: 15 hp

Nivå och fördjupning: G2E

Kurstitel: Självständigt arbete i företagsekonomi

Kurskod: EX0812

Program/utbildning: Agronomprogrammet - ekonomi

Fakultet: Fakulteten för naturresurser och jordbruksvetenskap (NJ)

Utgivningsort: Uppsala

Utgivningsår: 2017

Omslagsbild: Anneli Olausson

Serienamn: Examensarbete/SLU, Institutionen för ekonomi

Nr: 1075

ISSN 1401-4084

Elektronisk publicering: <http://stud.epsilon.slu.se>

Nyckelord: Motstånd, landsbygd, entreprenörskap, socialt kapital,
kontext, inbäddning, nätverk

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Institutionen för ekonomi

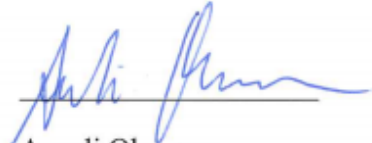
Förord

Vi vill börja med att rikta ett varmt tack till alla de människor vi mötte i samband med att vi samlade in empiri. Ni gjorde vårt arbete roligt och intressant, och utan ert engagemang hade inte denna studie varit möjlig. Vidare vill vi rikta ett tack till vår handledare Johan Gaddefors på institutionen för ekonomi, för intresse och engagemang som hela tiden drivit oss framåt. Vi vill också rikta ett stort tack till våra studiekamrater på Ultuna för korrekturläsning och tips.

Uppsala, maj, 2017

Emil Månsson

Anneli Olausson

Abstract

Entrepreneurship is important for a sustainable society through its ability to use available resources and enable the market to move forward. The purpose of this study is to examine resistance in a rural area in order to provide a deeper knowledge about how resistance can manifest in a parish and what consequence it can have on the entrepreneurial process. With an abductive and qualitative approach twelve people with different rural connections have been interviewed. The study is limited to the context of När, Gotland.

This thesis indicates that the entrepreneurial process is influenced by its context. Resistance in the context we identified affected the entrepreneurial process in both negative and positive energy. Context affects the entrepreneur's opportunities, obstacles, realization of ideas, and thus creates conditions for rural development. With an abductive approach the results from this thesis can only be seen as probable, which is cause for critique. We hope that with this study entrepreneurs gain awareness of how their context can affect the entrepreneurial process. We therefore conclude this study with suggesting relevant research areas in the field.

This study contributes to an increased understanding that the entrepreneurial process, resistance, and its context all greatly interact with each other. Our study also illustrates that entrepreneurship and resistance can be seen as a duality.

Sammanfattning

Entreprenörskap bidrar till utveckling genom dess förmåga att använda resurser och driva marknaden framåt. Den ekonomiska tillväxten inom regioner är kopplade till lokala entreprenörer som påverkas av kontexten. Entreprenörskap kan ses som en process, där individer i grupp eller enskilt identifierar möjligheter och utvecklar dessa i ekonomiska och sociala sammanhang. Kontexten kan beskrivas som möjligheter och begränsningar i en given situation, som påverkar den entreprenöriella processen. Studiens problem ligger i svårigheten att identifiera motstånd som finns i den entreprenöriella processen, samt vad entreprenören upplever som tydligast och betydelsen dessa har för individen att fortsätta eller utveckla sin entreprenöriella verksamhet.

Syftet är att identifiera olika motstånd som kan finnas på landsbygden och skapa en förståelse för vilken betydelse dessa har för den entreprenöriella processen. Syftet uppfylls genom att studera individer och företag på landsbygden När på Gotland. Trots de motstånd som kan identifieras i landsbygdkontexten, finns en vilja att fortsätta verka och leva i socknen. Därför har vi studerat vilken betydelse motstånd vi identifierat har för påverkan på den entreprenöriella processen. Studien fokuseras främst på direkta och indirekta interna motstånd eftersom dessa dimensioner har identifierats som särskilt intressanta i kontexten.

En abduktiv ansats har använts och den kunskapsteoretiska ståndpunkten är tolkningsinriktad, eftersom avsikten är att förstå och tolka den socialt upplevda verkligheten. Den ontologiska ståndpunkten är konstruktionistisk, där vi utgår ifrån att de sociala konstruktioner som studeras skapas av aktörerna själva. Det teoretiska avsnittet bygger på tidigare forskning som har konkretiserat entreprenörskap genom att se det som en entreprenöriell process. Vidare bygger det teoretiska avsnittet på teori om socialt kapital och motstånd.

Studien visar att interna motstånd är tydligast. Dessa hindrar entreprenören genom att det bl.a. minskar entreprenörens driv och resurser, vilket avstannar den entreprenöriella processen. Det sociala nätverket är avgörande genom resurserna från socialt kapital och inbäddning. Internt direkt motstånd kan leda till internt indirekt motstånd, som hindrar entreprenören i sin självuppfyllelse och självtillit. Motstånd kan även hindra den entreprenöriella processen, genom att fokusera på det sociala nätverket, istället för att fortsätta den entreprenöriella processen. Motstånd kan dock även uppmuntra vissa entreprenörer, genom den energi som motstånd kan tillföra.

Studien bidrar till ökad förståelse för att den entreprenöriella processen och kontexten i hög grad interagerar med varandra. Vi visar hur motstånd kan manifesteras i en socken där entreprenörskapet är starkt kopplat till kontexten. Det visar att entreprenörskap och motstånd kan ses som en dualitet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 INTRODUKTION	1
1.1 BAKGRUND	1
1.2 PROBLEM	1
1.2.1 Teoretiskt problem.....	2
1.2.2 Empiriskt problem.....	2
1.3 SYFTE OCH FORSKNINGSPRÅG.....	2
1.4 AVGRÄNSNINGAR.....	3
1.5 DISPOSITION.....	3
2. METOD	4
2.1 KVALITATIV FORSKNINGSMETOD.....	4
2.1.1 Abduktiv strategi.....	4
2.2 LITTERATURSTUDIE.....	5
2.3 URVAL	6
2.3.1 Val av geografiskt område.....	6
2.3.2 Val av intervjupersoner	6
2.4 DATAINSAMLING.....	7
2.4.1 Kvalitativ forskningsintervju	7
2.4.2 Trovärdighet och äkthet.....	8
2.4.3 Etik.....	8
3. TEORI	10
3.1 ENTREPRENÖRSKAP I KONTEXT	10
3.1.1 Den entreprenöriella processen	11
3.1.2 Landsbygdskontexten och entreprenörskap.....	11
3.2 SOCIALT KAPITAL.....	12
3.2.1. Sociala nätverk och inbäddning	12
3.2.2 Perspektiv på socialt kapital.....	13
3.2.3 Socialt kapital och företagsanda	14
3.3 MOTSTÅND.....	15
3.4 TEORETISK SAMMANFATTNING	16
4. RESULTAT OCH DISKUSSION	17
4.1 EMPIRISK BAKGRUND.....	17
4.2 ENTREPRENÖRSKAP I KONTEXT	17
4.2.1 Empiri entreprenörskap i kontext	17
4.2.2 Analys och diskussion entreprenörskap i kontext	18
4.3 SOCIALT KAPITAL.....	19
4.3.1 Empiri socialt kapital	20
4.3.2. Analys och diskussion socialt kapital	21
4.4 MOTSTÅND.....	23
4.4.1 Empiri motstånd	23
4.4.2 Analys och diskussion motstånd	24
4.5 SAMMANFATTANDE DISKUSSION.....	26
5. SLUTSATSER	27
6. REFLEKTION	29
REFERENSER	30
BILAGOR	34
BILAGA 1: INTERVJUGUIDE FÖRETAG.....	34
BILAGA 2: INTERVJUGUIDE POLITIKER/MYNDIGHET.....	35
BILAGA 3. MODELL ÖVER MOTSTÅND.....	36

FIGUR- OCH TABELLFÖRTECKNING

Figur 1	Skiss över uppsatsens disposition	3
Tabell 1	Den abduktiva strategins forskningsprocess	5
Tabell 2	Urval av respondenter	6
Figur 2	Teorikapitlets uppbyggnad	9
Tabell 3	Skillnad mellan socialt kapital och fysiskt kapital.....	11
Figur 3	Modell över socialt kapital	13
Tabell 4	Olika forskningsspår för motstånd.....	14
Figur 4	Modell över motstånd för den entreprenöriella processen	15

1 INTRODUKTION

Studien handlar om entreprenörskap på landsbygden med syftet att identifiera vilka motstånd som den entreprenöriella processen kan möta i denna kontext. I följande kapitel beskrivs bakgrund till studien, syftet med studien samt våra forskningsfrågor och avgränsningar.

1.1 BAKGRUND

En effektiv ekonomi och ett hållbart samhälle bygger på att de resurser som finns används på ett effektivt sätt (Hellerstedt & Wiklund, 2006). Entreprenörskap är viktigt för ett lands ekonomiska utveckling och tillväxtpotentialer genom dess förmåga att använda dessa resurser och driva marknaden framåt (Landström & Löwegren, 2009). Den ekonomiska tillväxten inom regioner kan alltså sägas vara kopplade till lokala entreprenörer, och vissa platser har bättre förutsättningar för att skapa ekonomiskt välstånd än andra (Hellerstedt & Wiklund, 2006; Bjerke, Johansson & Pettersson, 2012). Entreprenörskap kan ses som en process där individer i grupp eller enskilt identifierar möjligheter och utvecklar dessa i ekonomiska och sociala sammanhang (Jack & Anderson 2002; Gartner, 1988). Forskningen om entreprenörskap har dock under de senaste två decennierna haft ett allt större fokus på kontexten, istället för den enskilda entreprenören (Trettin & Welter, 2011). Det går att beskriva kontexten som en rad möjligheter och begränsningar i en given situation, som alla påverkar en entreprenöriell handling (Johns, 2006). Kontext och entreprenörskap kan ses som en dualitet som är beroende av varandra (Welter, 2011).

Det finns en rad definitioner av landsbygd, i Sverige och i andra länder. De olika definitionerna har tillkommit från olika behov och olika syften. Enligt Jordbruksverket definieras landsbygd som ett område som har en befolkningstäthet med minst fem invånare per kvadratkilometer, men som inte kan klassas som storstadsområden eller stadsområden (www, Jordbruksverket, 2015). I en tid där det sker en allt högre grad av urbanisering minskar procentuellt befolkningen och den befintliga marknaden på landsbygden (www, SCB, 2015). Detta innebär ett problem eller en möjlighet för de entreprenörer som verkar där (Wiberg, 2004). För att förstå de motstånd som finns för entreprenörskap på landsbygden, måste kontexten och entreprenöriella drivkrafter undersökas från ett individperspektiv (Landström & Löwegren, 2009; Bhandari & Yasunobu, 2009). Då studien syftar till att identifiera motstånd har vi även använt teori om socialt kapital och inbäddning för att undersöka kontexten. Socialt kapital syftar till de resurser som en individ har tillgång till inom ett nätverk (Westlund & Bolton, 2003). För att få tillgång till dessa resurser måste den entreprenöriella processen vara inbäddad i kontexten (Welter, 2011).

Studien gjordes i När, en socken på södra Gotland. När socknen har en levande landsbygd där ca 420 människor lever. I socknen finns ca 60-70 aktiva företag och en mängd föreningar vilket skapar liv åt landsbygden. Trots de motstånd som kan identifieras i landsbygdkontexten i När finns en vilja till att fortsätta verka och leva i socknen. Därför är vi intresserade av att studera vilken betydelse de motstånd som vi identifierat har för påverkan på den entreprenöriella processen.

1.2 PROBLEM

Företag tenderar att starta i områden där det redan finns många företag, om den befintliga företagsstocken är stor, tenderar alltså nyföretagandet att vara högt (Bjerke, Johansson & Pettersson, 2012). För landsbygden är detta perspektiv av yttersta vikt då det handlar om att

skapa en positiv spiral och i möjligaste mån stimulera entreprenörskapsprocessen så att en tillräckligt stor andel av entreprenörer och företag finns inom området. Därför, särskilt på landsbygden, har entreprenörerna en central roll att fylla (Hellerstedt & Wiklund, 2006). Urbaniseringen innebär svårigheter för landsbygden att utvecklas, eftersom arbetskraft, kompetens och företagande kan försvinna och centraliseras till tätorter. För att motverka denna trend krävs att de motstånd som kan uppkomma ur landsbygdskontexten motverkas och överbryggas för att skapa en mer medgörlig marknad.

1.2.1 TEORETISKT PROBLEM

Barth (2001) har i sin teori om tillväxt utvecklat en modell för tillväxthinder i mindre företag, vilket vi använt som verktyg och utvecklat en modell för att definiera vilka externa och interna motstånd som kan uppkomma för entreprenörer på landsbygden. Vid utveckling av denna modell kommer motstånd från tidigare studier och empirin att identifieras, klassificeras och kartläggas. Givet att dessa motstånd är av samma typ kan de sedan studeras från olika teoretiska ansatser. Detta för att påvisa användbarheten av att ha ett teoretiskt perspektiv. Motstånd analyseras utifrån dess ursprung, internt eller externt, samt dess karaktär, direkt eller indirekt. Genom att studera motstånd från flera perspektiv kan en bättre och djupare förståelse uppnås om hur olika motstånd inverkar och påverkar entreprenörer. Existerande teorier om motstånd har inte fokuserat på vilken betydelse dessa motstånd kan ha för den entreprenöriella processen (Newth & Woods, 2014). Vår avsikt är att bidra till forskningen genom att påvisa användbarheten av detta perspektiv, genom att ge förslag på relevanta forskningsområden för hur dessa motstånd kan hanteras. Vårt teoretiska problem grundar sig i att den teoretiska modell och teorierna vi använder leder till en relativt statisk analys, eftersom de inte tar hänsyn till dynamiska förändringar som finns i landsbygdskontexten (Barth, 2001; Hellerstedt & Wiklund, 2006).

1.2.2 EMPIRISKT PROBLEM

Motstånd uppkommer ofta ur kontexten, som kan vara svår att påverka (Hellerstedt & Wiklund, 2006; North & Smallbone, 1996). På intern nivå är entreprenörens förmåga att identifiera och agera mot motstånd och möjligheter viktig (North & Smallbone, 1996; Jack & Anderson, 2002). På lokal och regional nivå betonas eventuella motstånd kring finansiering, transport och kommunikation som mest betydelsefulla (Hellerstedt & Wiklund, 2006). Landsbygden är en kontext som på flera sätt kan anses verka försvårande av den entreprenöriella processen genom dess avstånd till service (Wiberg, 2004). Flera entreprenörer väljer dock att verka på landsbygden ändå, varför vårt empiriska problem ligger i svårigheten att identifiera andra motstånd som finns i den entreprenöriella processen bortom denna problematik. Detta för att kunna undersöka fler dimensioner av motstånd i den kontext som entreprenören verkar i och vilka av dessa motstånd som upplevs som tydligast. Vidare vill vi även undersöka vilken betydelse motstånden har för individen att fortsätta eller utveckla sin entreprenöriella verksamhet på landsbygden.

1.3 SYFTE OCH FORSKNINGSFRÅGOR

Syftet är att identifiera olika motstånd som kan finnas på landsbygden och skapa en förståelse för vilken betydelse dessa har för den entreprenöriella processen.

*Vilka motstånd upplevs som tydligast för den entreprenöriella processen i När?
Vilken betydelse har dessa motstånd för den entreprenöriella processen?*

1.4 AVGRÄNSNINGAR

Den empiriska studien är fokuserad på socknen När på Gotland, där vi ansåg att landsbygdskontexten var intressant. Vidare har landsbygden på Gotland i stort sett endast en större stad att förhålla sig till, Visby. Detta skapar en tydligare gräns mellan stad och land. Det empiriska materialet bygger på nio intervjuer från olika företag i olika tillväxtfaser samt politiker och tjänstemän. Målet med empiriinsamlingen var att få en bredare uppfattning av vilka sociala motstånd som kan kopplas till den landsbygdskontext som finns i När. Syftet är därmed inte att få en specifik bild av motstånd, utan att erhålla information om hur motstånd kan manifesteras i socknen. Det finns flera typer av motstånd (Dent & Goldberg, 1999). Vi har dock valt att i den här studien att inte fördjupa oss i de externa motstånden, eftersom det finns mycket tidigare forskning inom detta område (Bjerke, Johansson & Pettersson, 2012). Vi anser också att detta inte skulle bidra till forskningen, då detta inte är motstånd som entreprenören kan påverka (Barth, 2001).

Det teoretiska fälten inom entreprenörskap och motstånd till entreprenörskap är brett (Baker & Nelson, 2005; Dent & Goldberg, 1999). Studien avgränsas därför till teorier rörande entreprenörskap som en process där flera personer är inblandade i den entreprenöriella processen och frångår de teorier som har fokus på individen som enskild entreprenör. Detta då vi uppfattat att en entreprenöriell handling och den entreprenöriella processen inte utförs i ett vakuum, utan i flera steg under en längre tid i gemenskap med andra (Gartner, 1985).

1.5 DISPOSITION

Denna studie är uppdelad i sex kapitel. I kapitel 1 introduceras läsaren till valt ämnesområde. Därefter presenteras bakgrund till studien samt problemformulering, syfte och frågeställningar samt studiens avgränsningar. I kapitel 2 redogör vi för metodologiska överväganden samt genomförandeprocessen. I kapitel 3 presenteras tidigare forskning inom ämnesområdet, samt den teoretiska sammanfattningen. I kapitel 4 görs en sammanställning av empirin och analys utifrån problemformuleringen, syftet och genomförda studier. I kapitel 5 summeras därefter studiens slutsatser och presenteras i samband med att studiens forskningsfrågor besvaras. Slutligen ges en avslutande reflektion kring studiens tillvägagångssätt och slutsatser i kapitel 6.

Figur 1: Skiss över uppsatsens disposition (egen bearbetning).

2. METOD

I följande kapitel redogörs kritiskt den metod som använts för att genomföra studien. Först presenteras angreppssättet och en motivering till detta. Därefter presenteras upplägget av litteraturgenomgången och slutligen en diskussion om studiens urval, trovärdighet och etiska aspekter.

2.1 KVALITATIV FORSKNINGSMETOD

Studien har grund i en kvalitativ forskningsstrategi och intervjuer med fokus på subjektiva uppfattningar av verkligheten tillämpas för att samla in empirimaterialet (Bryman & Bell, 2013). I studien används en abduktiv ansats, vilket innebär att den insamlade empirin jämförs med teori för att kunna förstå eller förklara något (Kvale & Brinkmann, 2014). Fördelen med att använda en abduktiv ansats är att den är mer dynamisk än den induktiva eller deduktiva processen. Det är lättare att analysera kontexten och människors subjektiva uppfattningar (Shank, 2008; Kvale & Brinkmann, 2014). Nackdelen med en abduktiv ansats är att de slutsatser som vi kan dra från studien blir svagare än om induktiv eller deduktiv process tillämpats (Shank, 2008). Kvalitativ forskningsmetod är subjektiv och forskningsprocessens fokus ligger på ord, mening och naturliga miljöer (Bryman & Bell, 2013). Kritik har riktats mot den kvalitativa forskningsstrategin då den anses vara alltför subjektiv. Kvalitativa resultat bygger på forskarens osystematiska tolkning av vad som är viktigt och en bristande struktur gällande tillvägagångssättet. Det är även svårare att replikera en kvalitativ studie när hänsyn tagits till en unik kontext, vilket försvårar generalisering av resultatet. Kvalitativ forskning är däremot deskriptiv och skapar en kontextuell förståelse för det valda ämnet (Kvale & Brinkmann, 2014). Vi är medvetna om den kritik som riktats mot den kvalitativa forskningsmetoden, men vi avser att söka en djupare förståelse inom det valda ämnet. Därför anser vi att denna forskningsmetod är att föredra.

Vår kunskapsteoretiska ståndpunkt är tolkningsinriktad då målet är att förstå och tolka den sociala verkligheten (Bryman & Bell, 2013). Den sociala verkligheten är konstruerad av sociala aktörer, och det finns alltså inte en social verklighet utan flera och förändrade sociala verkligheter (Ong, 2012). Intervjuer har genomförts med individer som på olika sätt kan kopplas till landsbygdskontexten, detta för att få ökad förståelse och mer kvalitativa iakttagelser, se avsnitt 2.3.2. Kvalitativa forskningsintervjuer användes vid insamling av empirin, med semistrukturerad intervjuform (Kvale & Brinkmann, 2014; Bryman & Bell, 2013). En kvalitativ fallstudie kan generera generella slutsatser även om den endast omfattar ett fåtal studieobjekt (Bryman & Bell, 2013). Eftersom vi använder en abduktiv strategi i vår forskningsprocess fokuseras studien på att ge en ökad och djupgående kontextuell förståelse genom tolkning av den sociala verkligheten (Ong, 2012). Därför är den ontologiska ståndpunkten konstruktionistisk, då vi anser att sociala konstruktioner inte kan uppfattas som objektiva enheter, utan de sociala handlingarna kan betraktas som något som sociala konstruktörer skapar och ständigt omarbetar (Bryman & Bell, 2013).

2.1.1 ABDUKTIV STRATEGI

Vid analys av vårt material har vi använt en abduktiv forskningsstrategi. Vi har då jämfört vårt empiriska material med relevant teori för att undersöka möjliga lösningar på ett problem. För att göra detta måste en förståelse skapas för kontexten som aktörerna verkar i (Ong, 2012). Detta görs eftersom vi utgår ifrån att den sociala verkligheten tolkas och upplevs olika av varje individ. Denna sociala verklighet byggs upp av normer och regler, som delas med människor i samma kontext (Ong, 2012). Den abduktiva forskningen kräver därför att

forskaren ska upptäcka och förklara denna kontext inifrån, istället för att undersöka kontexten som en objektiv utomstående. Den abduktiva strategin skiljer sig från den induktiva och deduktiva strategin genom dess resonemang (Shank, 2008). Den deduktiva strategin ger säkra svar, förutsatt att dess premisser är sanna, och den induktiva strategin ger sannolika svar. Den abduktiva strategin däremot ger troliga svar, vilket gör att dess slutsatser blir svagare än om induktiv eller deduktiv strategi används (Ong, 2012). Denna strategi är användbar trots detta, eftersom vi söker en förståelse och vill lämna utrymme även för troliga svar. Vi blir alltså inte bundna i ett "vitt och svart"-tänk utan kan undersöka nyanser i gråzoner, där vi får en chans att upptäcka saker, och resonera oss fram till bästa förklaringen (Shank, 2008).

Ong (2012) har utvecklat en tolvstegsmodell över hur den abduktiva forskningsprocessen kan användas för att formulera typologier. Denna process har vi följt i möjligaste mån. I tabell 1 presenteras hur vår forskningsprocess sett ut.

Tabell 1: Den abduktiva strategins forskningsprocess, egen bearbetning efter Ong (2012).

1. Starta med en generell formulering av problemet som ska studeras.
2. Undersök relevant litteratur, även om relevansen är svår att fastställa vid detta stadie. Litteratursökning ska därför fortgå parallellt med de empiriska undersökningarna.
3. Bli en del av de sociala aktörernas kontext genom nära kontakt med dem.
4. Gå in i aktörernas sociala värld med vaga koncept som guide, men utan att styra studieobjektet dit.
5. Identifiera de koncept och kategorier som används i diskussion om "ämnet", speciellt de som är återkommande i konversationer.
6. Undersök betydelsen av dessa koncept och kategorier. Detta görs genom hela studien.
7. Nedteckna alla kommentarer och beteenden som kan associeras med de centrala konceptet.
8. Smalna av och förfina problemet.
9. Jämför identifierade koncept och kategorier från en social aktör med en annan social aktör.
10. Sök efter relevant litteratur för idéer om hur sociala aktörers koncept och kategorier tolkas teoretiskt. Undersök litteraturens relevans och användbarhet.
11. Detta fortgår till typologier av sociala aktörer har utformats.
12. Jämför typologierna med aktörerna för att bekräfta dess riktighet.

2.2 LITTERATURSTUDIE

Studien grundas på en narrativ litteraturgenomgång som till större delen består av vetenskapliga artiklar som är externt granskade, så kallade peer-reviewed (Bryman & Bell, 2013). Fördelen med en narrativ litteraturgenomgång är, i jämförelse med en systematisk litteraturgenomgång, att det går att byta inriktning efter hand beroende på vad som upplevs intressant av författarna (Bryman & Bell, 2013). I en narrativ litteraturgenomgång finns det inte några tydliga ramar för hur sökningen ska genomföras. Nackdelen är att det minskar möjligheterna till jämförelse och generalisering. Syftet med denna studie är dock inte att

utförligt kunna generalisera resultaten utan snarare att erhålla en ökad förståelse för det valda ämnet, vilket innebär att den narrativa litteraturmetoden är att föredra i denna studie. Litteraturstudien har skett i två omgångar, innan och efter empiri insamling. Innan intervjuerna fokuserade vi på att i litteraturen kunna lägga en grund för en bättre förståelse för kontextens betydelse för den entreprenöriella processen, samt vilka motstånd som kunde finnas för den entreprenöriella processen. Vid sökning har därför sökord såsom “rural context”, “entrepreneurship”, “embeddedness” och “resistance to change” använts. Efter intervjuerna lades vidare fokus på inbäddning samt socialt kapital. Den litteratur som används i studien för att samla in teori är hämtad från databaser som är tillgängliga via Sveriges lantbruksuniversitets bibliotek. Databaserna vi använt oss av är Primo, Google Scholar och Web of Science. De sökträffar vi fått har sorterats med hänsyn till antalet citeringar och relevans, och när intressanta artiklar har hittats har dessa lästs och sammanfattats.

2.3 URVAL

Under nedanstående avsnitt motiveras valet av det område som varit föremål för studien.

2.3.1 VAL AV GEOGRAFISKT OMRÅDE

Val av område har gjorts utifrån ett representativt urval av socknar och församlingar som klassas som landsbygd. Även områden på fastlandet samt andra delar av Gotland har varit aktuella för studien. Detta eftersom vi i studien ämnade undersöka motstånd som kan återfinnas i landsbygdskontexten. Efter en undersökning av de olika områdena föll dock valet på Närs socken i Gotland, då denna ort har en unik lokalisering på en ö med skiftande befolkning, samt att gränsen mellan stad och land är tydligare.

2.3.2 VAL AV INTERVJUPERSONER

Valet av intervjupersoner är av central betydelse för att förstå de sociala relationer som kan återfinnas i kontexten (Bryman och Bell, 2013). Detta eftersom människors verklighet är subjektiv och varje individ upplever verkligheten olika (Ong, 2012). Genom kontakt med en forskningsgrupp inom området entreprenörskap på landsbygden, har vi fått förmånen att intervjua representanter från både föreningar, bolag, enskilda företagare, politiker och tjänstemän. Urvalet har således skett genom ett bekvämlighetsurval (Bryman & Bell, 2013). Bekvämlighetsurval innebär att intervjupersonerna för studien valts ut genom tillfrågning av personer som varit tillgängliga för tillfället. Intervjupersoner har tillfrågats efter studiens gång tills empirisk mättnad uppstod, dvs. att det inte skedde någon större förändring i det empiriska material som samlades in. Samtliga personer som valts ut till denna studie har stark koppling till landsbygden genom sin yrkesroll. De olika rollerna har bidragit till olika perspektiv på motstånd som sträcker sig över flera dimensioner. I tabell 2 följer en lista över de respondenter som intervjuades, deras yrkesroll samt intervjutiden.

Tabell 2: Urval av respondenter.

Intervjuperson	Yrkesroll	Tid för intervjun
Respondent A	Styrelsemedlem	67 minuter
Respondent B	Styrelsemedlem	67 minuter
Respondent C	Tjänsteman	58 minuter
Respondent D	Egen företagare	74 minuter
Respondent E	Egen företagare	68 minuter
Respondent F	Egen företagare	50 minuter
Respondent G	Egen företagare	60 minuter
Respondent H	Egen företagare	74 minuter
Respondent I	Styrelsemedlem	54 minuter
Respondent J	Egen företagare	49 minuter
Respondent K	Egen företagare	60 minuter
Respondent L	Politiker	68 minuter

2.4 DATAINSAMLING

Under nedanstående avsnitt beskrivs datainsamlingsprocessen, kvalitetskriterier samt de etiska överväganden som författarna har förhållit sig till.

2.4.1 KVALITATIV FORSKNINGSINTERVJU

En kvalitativ forskningsintervju syftar till att ge forskaren en god beskrivning av respondentens verklighet (Kvale & Brinkmann, 2014). Målet är därmed inte att kunna generalisera det empiriska material som intervjun bidrar med, utan istället erhålla så rik information som möjligt. Vid genomförande av en intervju är det därför respondenternas beskrivningar som är i fokus. I studien passar därför en semistrukturerad intervjuform som fokuserar på att få en djup förståelse för det studerade ämnet, vilket är målet med studien (Bryman & Bell, 2013). I den semistrukturerade intervjun får respondenten tala tämligen fritt om sin verklighet och endast viss styrning förekommer. Alla intervjuer har spelats in och därefter transkriberats. Detta för att minska risken för att felaktigt återge respondenternas utsagor. Detta blir extra viktigt i denna studie, då vi av reliabilitetskäl valt att inte genomföra respondentvalidering genom pragmatisk validering. Detta beskrivs närmare i avsnitt 2.4.2.

Vid intervjuerna användes två intervjuguider, beroende på om intervju skedde med företag eller med myndighet/politiker. Under intervjuerna ställdes öppna frågor kring ämnet entreprenörskap till företagen, för att få en förståelse för den entreprenöriella processen, se bilaga 1. Detta eftersom vi inte ville påverka svaren från respondenterna och istället fråga om deras möjligheter för att kunna få höra vad som eventuellt hämmat dessa möjligheter, dvs. motstånd. En liknande intervjuguide användes även vid intervjuer med myndighet/politiker, se bilaga 2. Under intervjuerna använde vi en modell över motstånd vi utarbetat från Barth (2001) definition av hinder, se bilaga 3. Denna modell fylldes i under intervjun utav den författare som inte ledde intervjun. Transkriberingarna har utförts för att skapa en fullständig återgivning och för att kunna analysera intervjumaterialet i dess helhet (Bryman & Bell, 2013). Båda författarna har läst igenom det transkriberade intervjumaterialet vid ett flertal tillfällen. Detta för att kunna skapa en god uppfattning av empirin.

2.4.2 TROVÄRDIGHET OCH ÄKTHET

För att en kvalitativ studie ska vara trovärdig bör den vara tillförlitlig, pålitlig, bekräftad och överförbar (Bryman & Bell, 2013). Äktheten styrks genom att studien visar en rättvisande bild av de olika åsikter och uppfattningar som finns i den grupp av människor som studerats. Genomförandet av intervjuer kan förklaras som ett socialkonstruktionistiskt tillvägagångssätt. Vid detta tillvägagångssätt påverkas bilden av entreprenörskap av sociala interaktioner på ett dynamiskt sätt (Lindgren & Packendorff, 2009). Vid intervjun interagerar intervjuaren med respondenten och därmed påverkar respondenternas sociala kontext, eftersom intervjun är en social konstruktion i sig (Bryman & Bell, 2013). Därmed vill vi påpeka att det är våra tolkningar som bidrar till vad som presenteras i det empiriska kapitlet, eftersom studien har en tolkningsinriktad ansats.

Att hävda att en bild av verkligheten är den korrekta är svårt vid ett socialkonstruktionistiskt synsätt (Lindgren & Packendorff, 2009). Alla sociala konstruktioner leder istället till ny kunskap och därmed också en förändrad uppfattning av verkligheten. För att validera empirin i denna studie har inte en respondentvalidering gjorts genom en pragmatisk validering. Detta innebär att vi vid intervjuernas början inte berättade om studiens fullständiga syfte för intervjuobjektet, förrän efter intervjun var gjord (Bryman & Bell, 2013). Detta eftersom den typen av validering kan leda till ett missriktat fokus eller ett förskönande av verkligheten. Respondenterna kan vilja censurera vissa delar (Bryman & Bell, 2013; Kvale & Brinkmann, 2014). Vid en klassisk validering finns vidare risken att respondenten i efterhand försöker censurera eller förändra viktiga aspekter, vilket vidare kan leda till att empiriska materialet inte speglar sociala konstruktionen fullt ut (Bryman & Bell, 2013). Metodvalet bygger på det faktum att det är intervjuarnas tolkningar av respondenternas svar i intervjusituationen som är det intressanta för studien.

2.4.3 ETIK

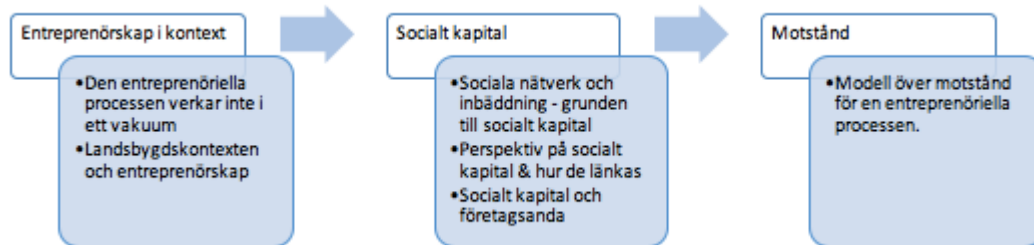
Den kvalitativa forskningen bygger på förståelse och tolkning, vilket innebär att forskaren vill se och förstå omvärlden utifrån respondenternas perspektiv (Bryman & Bell, 2013; Shank, 2008). Det uppstår därför ett etiskt dilemma när en persons liv och åsikter ska sammanställas och presenteras offentligt. Det är därför viktigt som forskare att tänka igenom noggrant vad respondenten utsätts för vid medverkande i studien (Bryman & Bell, 2013). Intervjun har skett på frivillig basis och ljudinspelning har endast skett efter godkännande från respondenterna, för att på så sätt inte ge upphov till stress eller tveksamheter i intervjusituationen. Det har även förtydligats att lämnade uppgifter endast kommer användas i den här studien och inte till något annat, utan godkännande från respondenten. Ett etiskt beaktande har således tagits utan att påverka resultatet.

Det är forskarens ansvar att ta ställning till varje risk för skada för respondenterna och i den mån det är möjligt att minimera denna risk (Bryman & Bell, 2013). Hänsyn har tagits till respondenternas konfidentialitet eftersom delar av den empiri som samlats in kan anses känslig. Det innebär vissa svårigheter för analys då vi ej lyft dessa delar av empirin, så empirins fullständiga omfattning har inte framgått. Vid genomgång av empirin har vi använt oss av ett "etiskt samvete" och sorterat ut den empiri som skulle kunna anses tvetydig (Webster, Lewis & Brown, 2013). Detta för att de respondenter som deltagit i studien inte ska känna sig uthängda. Att bryta denna tilltro mellan respondent och forskare skulle kunna vara förödande för framtida forskning. Vi har därför också valt att låta de företag och personer, vilka empirin utgått ifrån vara anonyma, då vi inte tillkännagav studiens fulla omfattning förrän efter intervjuerna var genomförda. Detta eftersom vi ville ha fylliga och omotiverade svar. Total anonymitet är svårt för kvalitativa forskare att uppnå (Bryman & Bell, 2013). För

att i möjligaste mån minimera risken för skada har även data, som kan leda till att intervjuobjekten identifieras, reducerats.

3. TEORI

I följande kapitel ges en genomgång av teori och litteratur. Den teori som presenteras har byggts utifrån det empiriska materialet. Teorikapitlet är upplagt på sådant sätt att varje teori som presenteras leder vidare till nästa område av teorier, innan vi slutligen presenterar den modell som legat till grund för vår empiriinsamling, se figur 2.

Figur 2: Teorikapitlets uppbyggnad (egen bearbetning).

3.1 ENTREPRENÖRSKAP I KONTEXT

Entreprenörskap är ett nyanserat begrepp med flera definitioner (Welter, 2011; Baker & Nelson, 2005). För att förstå entreprenörer och deras möjligheter, samt hur dessa kan utvecklas, kan entreprenörskap lättare förstås genom att de undersöks i en kontext (Jack & Anderson, 2002; Sarason et al., 2006; Trettin & Welter, 2011). För att kunna förstå komplexiteten av entreprenörskap, är det viktigt att förstå när, hur och varför entreprenörskap sker samt vem som deltagit (Landström & Löwegren, 2009; Welter, 2011). Enligt Gaddefors (1996) går beteendet hos en entreprenör att koppla till en kontext. Inom kontexten kopplad till beteendet hos en entreprenör ryms teoretiska begrepp som kultur, livsstil och ideologi. Dock är forskningen inom området något splittrad och definitionerna varierande, vilket innebär att begreppen kan beskrivas på olika sätt. En bredare användning av begreppet nätverk kan synonymt beskriva kontexten som en entreprenör eller företagare verkar i (Gaddefors, 1996).

En region eller ett visst geografiskt område har enligt litteraturen stort inflytande på en entreprenörs innovationsmöjligheter (Landström & Löwegren, 2009). Förutsättningarna för att driva företag på landsbygden är beroende av individen, men även till stor del beroende av kontexten, då vissa regioner har mer utbrett entreprenörskap än andra regioner i Sverige (Hellerstedt & Wiklund, 2006; Landström & Löwegren, 2009). Entreprenörskap är även en avgörande faktor för skapandet av ekonomisk stabilitet (Alsos et al., 2003). För att skapa en förståelse för företagande på landsbygden är därför entreprenörskapsperspektivet en viktig aspekt att ta hänsyn till, eftersom både personliga och regionala aspekter påverkar företagandet på landsbygden. För att kunna belysa de möjligheter som finns för företagare på landsbygden kan även begreppet entreprenörskap användas, då entreprenörskap och möjlighet kan ses som en dualitet som inte kan finnas och förklaras utan varandra (Sarason et al., 2006). Det finns ingen möjlighet om det inte finns entreprenörer som kan upptäcka dessa, och existerar det inte några entreprenörer uppkommer det heller inte några möjligheter.

Kontexten påverkar entreprenörskap och förser individer med möjligheter och begränsningar för vad de har förmåga att göra (Welter, 2011). På ett liknande sätt påverkar entreprenören kontexten i vilket denna verkar. Kontexten kan också hjälpa oss förstå när, hur och varför entreprenöriella möjligheter uppstår och vem som upptäcker dessa (Gaddefors, 1996). Dessa entreprenöriella möjligheter är också beroende av vilken kontext entreprenören befinner sig i (Shane, 2000). Vid analys av kontext lyfter Welter (2011) tre olika perspektiv på kontext, den

sociala, den rumsliga och den institutionella. Den sociala kontexten är främst det sociala nätverket. Nätverket kan tillhandahålla kunder, finansiellt kapital och arbetskraft. I den sociala kontexten återfinns även familjens betydelse (Davidsson & Honig, 2003). Denna kontext är en viktig del för att överkomma eventuella motstånd vid uppstart av en ny verksamhet. Davidsson och Honig (2003) lyfter även vikten av nätverk för att föra uppstartsprocessen vidare. Rumslig kontext handlar om den geografiska omgivningens förutsättningar, hur den lokala omvärlden ser ut utöver de sociala kontakterna (Welter, 2011). I en rumslig kontext är fokus på det kollektiva entreprenörskapet i ett avgränsat område och inte på individen bakom de enskilda entreprenörerna. Den institutionella kontexten innefattas av kultur, samhällsstruktur och ekonomiska förhållanden, som kan delas upp mellan formella och informella institutioner (Welter, 2011). De formella institutionerna är ekonomiskt och politiskt kopplade vilket både kan skapa eller begränsa möjligheterna för entreprenörskap. Ett exempel är lagar och regler för marknadsinträde eller -utträde. De informella institutionerna kan beskrivas som normer och attityder i samhället vilket påverkar entreprenören. Ett exempel är värderingen som samhället gör av entreprenörskap och vem som av samhället betraktas som entreprenör.

3.1.1 DEN ENTREPRENÖRIELLA PROCESSEN

Entreprenörskap är inte något som kan planeras fram, utan utvecklas som en process under tid och växer fram som ett resultat av reflektion och handling (Gaddefors, 1996). Kreativitet är därför en given omständighet för att något nytt ska utvecklas, och delar av processen ser olika ut beroende på vilket företag som utforskas (Jack & Anderson, 2002; Gartner 1988). Den entreprenöriella processen framställs ur den sociala kontexten där den verkar, och kan därmed inte enbart studeras utifrån ett ekonomiskt perspektiv, då den påverkas av både individuella och kontextuella omständigheter (Jack & Anderson, 2002).

Både kontexten och entreprenören bör ses som subjekt som interagerar med varandra, då kontexten inte är en fast punkt utan i ständig förändring, där den entreprenöriella processen ger upphov till skiftningar i denna kontext (Anderson 2000). Den entreprenöriella processen är alltså en kombination av miljön och den entreprenöriella handlingen. Det är därför rimligt att anta att den entreprenöriella processen med dess entreprenörer inte verkar i ett vakuum, eftersom kontexten i någon form påverkar den entreprenöriella handlingens utfall (Gartner, 1985).

3.1.2 LANDSBYGDSKONTEXTEN OCH ENTREPRENÖRSKAP

Landsbygdskontexten kännetecknas i många fall av en brist på resurser, låg befolkningstäthet, svårtillgängliga områden, låg konkurrens, höga driftskostnader och känslighet för externa faktorer (Korsgaard et al., 2015; Steinerowski et al., 2008). Då företag har en tendens att starta i områden där det redan finns många företag, innebär detta per automatik att företag är mindre benägna att starta upp på landsbygden (Bjerke, Johansson & Pettersson, 2012). Landsbygdskontexten kan således försvåra för skapandet av entreprenörskap, men det kan också innebära möjligheter (Korsgaard et al., 2015). Något som också karakteriserar landsbygden är att få vill starta ett företag eller ett projekt som kan innebära konkurrens för andra, vilket medför höga krav på den innovativa förmågan (Steinerowski et al., 2008). Många driver egna företag som sin enda inkomstkälla, varför konkurrens kan innebära förluster för alla parter eftersom landsbygden ofta belyses som en kollektiv gemenskap. Dock finns det vanligtvis en vilja hos människorna på landsbygden att identifiera problem och att genom ett projekt, nätverk eller förening agera för att på sikt bidra till landsbygdens utveckling genom värdeskapande (Steinerowski et al., 2008).

3.2 SOCIALT KAPITAL

Vid omnämnande av kapital går oftast tankarna till fysiskt kapital såsom pengar. Kapital kan dock delas in i tre former av kapital; mänskligt, kulturellt och socialt (Bhandari & Yasunobu, 2009). Termen *community* skulle dock kunna användas mer fördelaktigt för socialt kapital, då begreppets fokus ligger på vad grupper gör och sammanhållningen de har, snarare än vad de äger. Det finns fyra punkter där socialt kapital skiljer sig från annat kapital, se tabell 3.

Tabell 3. Skillnad socialt kapital från fysiskt kapital.

I.	Det är ogripbart och fokuserar på sociala relationer.
II.	Om kapitalet inte används reduceras det, men vid användning ökar det.
III.	Det kan inte ägas av en enskild person.
IV.	Kapitalet kan inte överlämnas till en annan ägare eller säljas.

Bhandari & Yasunobu (2009) definierar socialt kapital som en kollektiv tillgång vilket flera individer i ett nätverk kan använda. Jämfört med fysisk kapital som vi äger eller kunskap vi besitter som individer, existerar socialt kapital i relationer mellan människor (Lin, 2001; Szreter & Woolcock, 2004). Det sociala kapitalet är ett komplext multidimensionellt fenomen som kan förklara utformning av ekonomiska och sociala fenomen. Någon väl utarbetad definition finns inte för socialt kapital, utan det kan ses som en abstrakt idé snarare än ett handgripligt fenomen (Bhandari & Yasunobu, 2009; Westlund & Bolton, 2003). Lin (2001) förklarar socialt kapital som resurserna som är inbäddade i sociala nätverk som kan användas av aktörer i nätverket. Dessa resurser utgörs dels av sociala nätverk mellan aktörer på olika nivåer och dels av de värderingar, attityder och normer som sprids i dessa nätverk (Bhandari & Yasunobu, 2009; Lin, 2001). Socialt kapital kan alltså ses som antingen en personlig eller social resurs. I den definitionen av socialt kapital som vi väljer att använda syftar vi främst till de resurser som är inbäddade i nätverket snarare än individerna i nätverket (Bhandari & Yasunobu, 2009). Socialt kapital spelar en viktig roll i hur entreprenörer kan finna ny information, hålla sig uppdaterad, reducera transaktionskostnader, stärka engagemang och bidra till företagets och bygdens utveckling (Bhandari & Yasunobu, 2009). Socialt kapital har utvecklats från att bara avse nätverk och normer i civilsamhället, till att innefatta alla samhällets sektorer.

Socialt kapital kan analyserat utifrån ett strukturellt eller kognitivt perspektiv (Bhandari & Yasunobu, 2009). Strukturerat socialt kapital har tydliga regler och förväntningar vid sammankomst, dessa strukturerade sociala kapital kan hjälpa individer arbete, information och utnyttja resurser. Kognitivt socialt kapital syftar istället till delade normer, regler och attityder. Socialt kapital underlättar här istället förmågan för individer att samarbeta och bilda samhällen.

3.2.1. SOCIALA NÄTVERK OCH INBÄDDNING

Sociala nätverk är ett grundläggande mänskligt fenomen som används av individer på alla nivåer (Landström & Löwegren, 2009). Det kan beskrivas som en teori om hur individer, grupper och organisationer interagerar och kopplas med varandra genom relationer och gemensamma nämnare som tillsammans bildar ett nätverk (Slotte-Kock & Coviello, 2010; Landström & Löwegren, 2009). Inom sociala nätverk talas om starka och svaga länkar. Starka länkar är relationer som är djupt inbäddade i nätverket och förtroendet mellan individerna är stort (Granovetter, 1973). Individer har liknande målsättningar och följer samma normer. Svaga länkar däremot är snarare de band vi kan koppla ihop de starkare nätverken med. Det är genom dessa svagare länkar vi kan få tillgång till ny information och nya resurser (Slotte-

Kock & Coviello, 2010). Det sociala nätverket utvecklas vid skapandet av nya kontakter och nya människor kopplas in i nya nätverk (Landström & Löwegren, 2009). Sociala nätverk kan alltså ses som grunden till socialt kapital (Burt, 2000). För att förklara detta närmare använder vi oss av en metafor, där samhället och det sociala nätverket kan ses som en marknad. Olika typer av resurser och idéer kan utbytas på marknaden beroende av individens intressen. Socialt kapital syftar då till de resurser som finns tillhanda på marknaden (Burt, 2000). Dessa resurser ökar ju mer inbäddad du är och desto större möjlighet för nätverkande har du (Jack & Anderson, 2002).

Att vara inbäddad, *embedded*, i strukturen är en viktig aspekt för skapandet av sociala nätverk (Jack & Anderson 2002). Begreppet *embeddedness* syftar enligt Jack & Anderson (2002) till den process det innebär att bli en del av en social struktur och förstå dess kontext. Detta ger entreprenören tillträde till den lokala strukturen och därmed också tillgång till resurser och möjligheter. Vid inbäddning i den sociala strukturen fås legitimitet, kunskap och lärdomar. Att vara inbäddad behöver dock inte enbart vara positivt, utan kan även leda till *overembeddedness* dvs. överinbäddning (Uzzi, 1997). Detta begrepp kan användas för att beskriva en situation som innebär en cementering av nätverksstrukturerna och ett förhinder för skapandet av nya entreprenöriella processer (Uzzi, 1997). Om starka länkar i sociala nätverk används har informationsutbytet i dessa relationer en tendens att likriktas, även om tillförlitligheten är hög. Risken är alltså att om endast starka relationer används i det sociala nätverket, hindras ny information från att komma fram (Granovetter, 1973).

3.2.2 PERSPEKTIV PÅ SOCIALT KAPITAL

Socialt kapital kan ses ur flera perspektiv beroende på vilken relation individer har som finns i det sociala nätverket. För att socialt kapital ska fungera måste tre grundläggande saker finnas; sociala nätverk, reproducerande normer och tillit (Bhandari & Yasunobu, 2009). Individer knyts på olika sätt till varandra och skapar sociala resurser i sina nätverk. De olika länkarna och resurser som finns mellan sociala nätverk kan enligt Bhandari & Yasunobu (2009) förklaras på tre sätt; *bonding* (binda ihop), *bridging* (överbrygga) och *linking* (länka) socialt kapital. Länkningen *bonding* socialt kapital syftar till de knutpunkter som finns i nära sociala nätverk, såsom familjer, vänner och *communities*. Dessa relationer har en stark samhörighet och tillit till varandra. Kommunikationen är informell och säker, där det i nätverket finns en social trygghet. *Bridging* socialt kapital är mer utåtriktande än *bonding* och syftar till att vidga nätverk och skapa möjligheter för att låta nya resurser komma in i nätverket. Vid *bridging* är syftet att nå och knyta till sig människor på samma nivå som en själv, genom att t.ex. knyta kontakt mellan olika *communities*, föreningar eller värva nya medlemmar till en grupp. *Bridging* socialt kapital uppnås lättast när *communities* är relativt lika varandra i etnicitet och kultur (Svendsen & Svendsen, 2004). Den mest formella och svagaste typen av socialt kapital är *linking*, som syftar till nätverk som finns mellan individer av olika social status och makt. Denna typ sträcker sig utanför den hierarkiska strukturen för att knyta till sig nätverk på andra nivåer, såsom myndigheter. Till denna teori har vi applicerat ytterligare en dimension av socialt kapital, vikten av ledarskap. Maak (2007) menar att en ledare väver samman viktiga nätverk som i annat fall inte länkats. Denna dimension av socialt kapital kan förklara det sociala kapital som finns i formella starka nätverk, där en hierarkisk ordning och tillit finns. Vi har i vår modell förklarat det som *weaving* (inväva). Vi har kombinerat Bhandari & Yasunobu's (2009) och Maak's (2007) teorier om socialt kapital och använt detta som verktyg för att utveckla en modell över de sociala resurser som kan återfinnas mellan olika nätverk, se figur 3.

	Stark länk	Svag länk
Formell relation	Weaving Länk till ledare. “organisera nätverk”.	Linking länk till organisationer, myndigheter etc. “påverka nätverk”.
Informell relation	Bonding Länk inom community, såsom familj, vänner, grannar, kollegor etc. “stärka nätverk”.	Bridging Länk mellan communitys. Möjligheter att dela information och resurser. “öka nätverk”.

Figur 3: Modell över socialt kapital (egen bearbetning).

Socialt kapital är ett bra perspektiv för att belysa de resurser som finns i nätverk mellan människor som ofta förbises, såsom skapandet av relationer, nätverk, normer och liknande (Bhandari & Yasunobu, 2009; Szreter & Woolcock, 2004). Dock är inte alla resurser som kan skapas i olika nätverk positivt för den entreprenöriella processen (Woolcock & Narayan, 2000). Socialt kapital kan definieras i både negativt och positivt perspektiv (Svendsen & Svendsen, 2004). Det positiva sociala kapitalet är överbryggande och inkluderande, medan det negativa sociala kapitalet förklaras som uppbindande eller exkluderande. En parallell kan dras till begreppet överinbäddning, som också påvisar skadorna med att hämma informationsutbytet med svaga länkar om nätverket blir för inåtriktat (Uzzi, 1997). Individer som anser sig ha resurser, men som inte känner att de utnyttjas, påverkas negativt av det sociala kapitalet som de inte kan nå (Szreter & Woolcock, 2004). Vid frånvaro av erkännande och bekräftelse hämmas den entreprenöriella processen för de individer som inte har tillgång till det sociala kapitalet (Svendsen & Svendsen, 2004). Om inte alla fyra typer av socialt kapital används på ett balanserat sätt kan detta leda till att socialt kapital istället används som en resurs för uteslutande och selekterade intressen, vilket kan ha en negativ konsekvens på bygdens lokala hälsa (Szreter & Woolcock, 2004).

3.2.3 SOCIALT KAPITAL OCH FÖRETAGSANDA

Det sociala kapitalet kan ses som en förklaring till de regionala skillnaderna i ekonomisk utveckling som finns mellan olika regioner eller orter med likartade förutsättningar, som bland annat naturresurser, regelverk och utbildningsnivå (Westlund & Bolton, 2003). Exempelvis är de industriella distrikten i norra Italien och Gnosjö i Sverige, några kända platser som ofta hävdas präglas av en unik “företagsanda”. Begreppen socialt kapital och entreprenörskap kan alltså kopplas samman till ett platsbundet attribut (Westlund & Bolton, 2003). Regioner kan summeras utifrån ingående delelement som ekonomiska och sociala relationer, institutioner, marknadsstrukturer samt individers personlighet och därmed sägas ha en egen karaktär, ett lokalt socialt kapital (Westlund & Bolton, 2003). Det lokala sociala kapitalet kan således utgöra en företagsanda som både kan verka stimulerande och begränsande för entreprenörskapet.

3.3 MOTSTÅND

Forskningen om motstånd och förändring i organisationer är ett väletablerat forskningsområde (Dent & Goldberg, 1999). Det kan inom forskningsområdet identifieras tre olika forskningsspår för motstånd, se tabell 4.

Tabell 4. Olika forskningsspår för motstånd.

I.	Motstånd är ett problem på individnivå som måste lösas av ledningen
II.	Motstånd är en viktig del i förändringsprocesser på individnivå
III.	Motstånd är diskursivt, då kunskap utvecklas genom resonering i flera mellanled innan en slutsats dras.

I det första forskningsspåret kopplas motstånd till människor som hindrar måluppfyllelse på något sätt (Mumby, 2005; Putnam et al., 2005). Det andra forskningsspåret lyfter potentialen som kan finnas i motstånd genom dess tillförsel av energi, motivation eller uppmuntran genom sökandet efter nya alternativ (Waddell & Sohal, 1998). Dessa två forskningsspår kopplar motstånd till den enskilda individens agerande. Ett tredje alternativ är att se motstånd som ett uttryck för vilka diskurser som för tillfället är tillgängliga (Prasad & Prasad 2000). Likaså Ashcraft (2005) menar att fokus läggs på interaktion och spänning mellan olika argument istället för på enskilda individer. Det blir enligt Piderit (2000) en fråga om att balansera tvetydiga positioner och att därmed belysa faktorer i förändringsprocessen, liksom hur möjliga utfall skulle kunna gestaltas. Dessa tre forskningsspår problematiserar alla motstånd inom en bestämd kontext, nämligen organisationen. I denna studie menar vi att olika dimensioner av motstånd är en förbisedd aspekt gällande forskning om entreprenörskap och företagande på landsbygden.

Barth (2001) definierar hinder som materiella eller immateriella som bromsar eller förhindrar uppkomsten av förväntat resultat. Dessa hinder kan vidare ses ur ett internt eller externt perspektiv. Vi har använt Barth (2001) definition för hinder och kommer härnäst tala om direkta eller indirekta motstånd. Detta för att vi vill fånga andra dimensioner av motstånd som vi anser förbises vid studie av hinder, som kan föra tankarna till något fysiskt eller direkt. Dessa motstånd analyseras utifrån ett internt eller externt perspektiv. Med externa motstånd syftar vi till motstånd som ligger utanför entreprenörens kontroll. Exempel på direkta externa motstånd är bl.a. skatter och politik, medan indirekta externa motstånd snarare syftar till trender eller tankesätt som förändras över tid, men som är svåra att mäta, såsom attityder och avfolkning av landsbygden. Interna direkta motstånd syftar till hinder som entreprenören själv kontrollerar över, såsom kapital, nätverk och fungerande rutiner. De indirekta motstånden för en entreprenör är faktorer som har ett värde för den enskilda entreprenören, såsom tid, självtillit och driv, och som beror på entreprenörens verklighetsuppfattning om sig själv. Sarasvathy (2004) belyser i sin artikel ett tankesätt gällande allas möjligheter att bli entreprenörer under de korrekta förutsättningarna. Möjligheten att bli entreprenör påverkas av externa och interna faktorer (Akehurst, et al., 2012; North & Smallbone, 1996). Med hänsyn till dessa teorier har vi utvecklat en modell över motstånd där vi använt Barth (2001) definition av hinder som verktyg, se figur 4.

	Externt motstånd	Internt motstånd
Direkt	Externt direkt motstånd Syftar till motstånd som ligger utanför entreprenörens kontroll, såsom service, infrastruktur, politik, lagar osv.	Internt direkt motstånd Syftar till motstånd som kan sägas beröra entreprenören direkt, såsom kapital (både fysiskt och socialt), nätverk och familj.
Indirekt	Externt indirekt motstånd Syftar till trender eller tankesätt som förändras över tiden och som är svåra att mäta, som trender och normer.	Internt indirekt motstånd Syftar till det motstånd som har ett värde för den enskilda entreprenören, såsom tid, driv och självtillit. Detta beror på entreprenörens verklighetsuppfattning om sig själv.

Figur 4: Modell över motstånd för den entreprenöriella processen (egen bearbetning).

3.4 TEORETISK SAMMANFATTNING

I vår teori lyfter vi tre stora områden inom ekonomisk forskning. Dessa teorier anser vi tillsammans kan identifiera motstånd och förklara dess betydelse för den entreprenöriella processen. Genom att använda flera perspektiv i teorin kan vi undersöka flera dimensioner av motstånd, vilka alla påverkar den entreprenöriella processen. För att studera och erhålla en ökad förståelse för vilka motstånd som finns för entreprenörer på landsbygden krävs en förståelse för kontextens påverkan. Vi kan också genom att undersöka socialt kapital påvisa vilken inverkan det har för den entreprenöriella processen, då det sociala kapitalet även hänvisar till den problematik som kan förekomma inom vissa nätverk. Den teoretiska översikten skildrar hur komplexa entreprenöriella processerna och motstånden är att urskilja i en kontext. Presenterade teoretiska bidrag om de tre teorierna och forskningsområdena “*entreprenörskap i kontext*”, “*socialt kapital*” och “*motstånd*” ger pusselbitar som tillsammans tecknar en bild av motstånd som kan uppkomma i den entreprenöriella processen och för de individer och företag som driver sina verksamheter på landsbygden.

4. RESULTAT OCH DISKUSSION

I detta kapitel presenteras först det geografiska område där empirin samlats in för att läsaren ska få en förståelse för den plats som studerats. Därefter presenteras empirin som samlats in under intervjuer med tolv personer under nio intervjutillfällen. Kapitlet är indelat efter de teorier som presenterats i teorikapitlet; entreprenörskap i kontext, socialt kapital och motstånd. Varje avsnitt omfattar en övergripande teori. Denna teori analyseras och diskuteras utifrån empiri i efterföljande avsnitt.

4.1 EMPIRISK BAKGRUND

När är en strandsocken på Gotlands sydostkust, som gränsar till Lau i norr och Burs i väster (www, När, 2017). Socknen har av tradition alltid samverkat och förverkligat även “det omöjliga” och är ett fungerande lokalsamhälle där andra ofta talar om “Närandan”. Jordbruket har alltid varit viktigt för När och för några decennier sedan hade socknen den femte största åkerarealen av Gotlands alla socknar (www, När, 2017; www, Bygdeband, 2017). Även om antalet mjölkbönder minskar finns det fortfarande ca 10 mjölkgårdar i socknen, och potatis- och grönsaksodling koncentrerat till några större gårdar. Socknen har ett stort antal småföretagare men också några större bygg- och entreprenadföretag. Turistnäringen i socknen gynnas bland annat av golfbana, stuguthyrning och en utomhusscen.

4.2 ENTREPRENÖRSKAP I KONTEXT

Entreprenörskap är en process som inte utförs i ett vakuum (Gartner, 1985). Företagsandan i När är stark och därför ville vi undersöka vad som kunde ge upphov till denna “trend”, för att kunna identifiera motstånd i denna kontext. Detta för att väva in kontexten i den entreprenöriella processen (Baker & Nelson, 2005).

4.2.1 EMPIRI ENTREPRENÖRSKAP I KONTEXT

Svaren vi fick när vi frågade respondenternas om deras företag och varför de startade dem varierade, men de flesta respondenter poängterade att deras engagemang och driv kom från att de kände stor glädje i sitt arbete. Respondenterna gav också uttryck om att det fanns en stark känsla av samhörighet och en vilja att se sin egen bygd levande. Detta stärktes ytterligare av den mentalitet som kunde skönjas i varje företag, nämligen att samverkan var något givet för att stötta varandra och bygden.

“När det väl händer något ställs det upp. Så det finns stöd och stöttning, och sen känner ju alla varandra, så om det är så att man behöver låna något eller ha hjälp med något är det oftast inga problem.” (Respondent F).

Ett begrepp som lyftes av flertalet respondenter var att det fanns en “Näranda” i socknen. Vi fick flera gånger höra respondenterna beskriva varandra och andra människor i bygden som “driftiga”, “engagerade” och “hjälpsamma”.

“Det är Närandan, att ta tag och göra det själv, som råder i trakten.” (Respondent H).

Flera av respondenterna är födda och uppvuxna i När och kände ett ansvar att förvalta det arv de fått från tidigare generationer. Detta gjordes på flera sätt och flera av respondenterna hade satt egen prägel på företaget genom att diversifiera och utveckla det i en ny riktning. Drivet för denna typ av kreativitet finns i att få bo och verka på landsbygden. Respondent H såg en

lång tradition och kultur av jordbrukare i socknen som en av anledningarna till socknens driv av att göra mycket själv och använda befintliga resurser för att finna nya lösningar. Bland respondenterna kunde även en "klara sig själv"-attityd uppfattas, där flera diversifierade sig för att kunna driva det egna företaget utan att ta fast anställning på annan ort. En inställning och återkommande mentalitet var att "om något behöver göras, får man göra det själv." Denna drivande atmosfär utmynnar i att flera företag kan växa och blomstra på bygden enligt respondent A.

"Företagande föder företagande, det är jag övertygad om. Att man ser att andra finns och vågar och att detta fungerar. Då tänker man: varför skulle inte jag klara det om du gör det?" (Respondent A).

Fördelen med att bo och verka på landsbygden var något alla respondenter påpekade, och alla såg sig som ambassadörer för sin hembygd och den företagsverksamhet som återfinns i När. Till fördelarna hör dels den samverkan som finns mellan invånarna i orten. Det fanns delade meningar om det är positivt att det inte förekommer konkurrens på samma sätt som på en tätort, eller om det är negativt. Mellan företagen råder en blandning av samarbete och konkurrens. Några av respondenterna upplevde att det fanns en tyst överenskommelse och en ovilja att konkurrera på varandras marknader. Detta var dock något som inte upplevdes som ett direkt problem hos alla respondenter. Detta eftersom det inte verkar funnits något större driv bland respondenterna att starta något som redan kunde återfinnas i bygden. Respondent C menade däremot att det begränsade intresset för tillväxt och konkurrens finns hos majoriteten, vilket kan innebära ett hot om landsbygden hamnar i ett sämre konkurrensläge jämfört med tätorter. Detta försvårar möjligheterna för att bl.a. kunna få förmånligare skatter, ha kvar sjukvård, kollektivtrafik, serviceorter. Respondent C trodde vidare att den starka kopplingen till jordbruket och jordbrukssamhället gör att det fanns en mer eller mindre inbyggd "entreprenörskapsanda" bland flera, vilket speglar sig över hela Gotland. Även flera andra respondenter lyfte vikten av att ha mjölkbönder och deras betesdjur i socknen. Betesdjuren bidrar till att grönområdena hålls efter och skapar en tilltalande miljö.

4.2.2 ANALYS OCH DISKUSSION ENTREPRENÖRSKAP I KONTEXT

Från den insamlade empirin kan entreprenörskap ses som en faktor som interagerar med kontexten vilket individer verkar i (Welter, 2011; Baker & Nelson, 2005). Svaren vi fick från samtliga respondenter tydde på att de blivit influerade av kontexten i sitt entreprenörskap, genom arv, samverkan och nätverkande eller driv och engagemang, vilket även tidigare teori har pekat på (Landström & Löwegren, 2009; Hellerstedt & Wiklund, 2006). Genom att vi undersökte den entreprenöriella processen på individnivå kunde vi lättare undersöka och förstå entreprenörernas möjligheter (Jack & Anderson, 2002; Sarason et al., 2006; Trettin & Welter, 2011). Flera av respondenterna hade också diversifierat sin verksamhet för att skapa ekonomisk stabilitet (Alsos et al., 2003). De respondenter vi intervjuade menade att drivet för engagemang och att fortsätta utvecklingen av sin verksamhet låg i arbetsglädjen med att göra något som stimulerade och som var roligt. Detta kan visa på det inre driv som krävs av en företagare på landsbygden (Hellerstedt & Wiklund, 2006; Landström & Löwegren, 2009)

Betydelsen av kontexten har på flera plan påverkat entreprenörskapet i de tre olika typer av nivåer som Welter (2011) beskriver. Detta innebär att kontexten måste belysas när nya riktlinjer för skapandet av entreprenörskap ska identifieras och framställas, vilket framför allt är aktuellt i en landsbygdscontext (Alsos et al., 2003; Shane, 2000). Vi har undersökt När genom observation av kontexten genom de tre olika perspektiven som Welter (2011) lyfter, det sociala, rumsliga och institutionella. Den sociala kontexten kan skönjas i respondenternas

relationer till familjen (Davidsson & Honig, 2003). Respondenterna kände alla ett stöd hemifrån som gav dem en tro på sig själva att lyckas. Den rumsliga kontexten kan sägas innefatta alla respondenter, vilka kan sägas är en del av ett *community* (Welter, 2011; Bhandari & Yasunobu, 2009). Den rumsliga kontexten innefattar de förutsättningar och möjligheter som kontexten När erbjuder entreprenörer. Ett exempel på vad som finns i denna kontext är den samverkan som flera respondenter lyfte som betydelsefull. I landsbygdskontexten finns det också en kulturell aspekt att ta hänsyn till, vilket närmast kan liknas med vad respondenterna beskrev som en entreprenörskapsanda i bygden, Närandan. Vilken i likhet med Welter (2011) utgör den institutionella nivåtypen av kontext.

Det är tydligt att entreprenörskapet i När påverkas till stor del av kontexten och inte verkar i ett vakuum (Gartner, 1985; Gaddefors, 1996). Den entreprenöriella processen är en kombination av miljö och handling där entreprenören både påverkar och påverkas av kontexten, vilket flera av respondenterna gett intryck av (Anderson, 2000). Utveckling har sett olika ut för flera av de fallföretag som studerats, men gemensamt för alla företag är kreativiteten som funnits i processen (Jack & Anderson, 2002; Gartner 1988). Dessa diversifieringar gjordes genom undermedveten analys av marknaden hos respondenterna och analys av vilka möjligheter kontexten kunde erbjuda (Sarason et al., 2006). Det kan jämföras med vad Anderson (2000) skriver om att den entreprenöriella processens syfte är att lokalisera värden och lyfta dem över tid genom att kontexten och entreprenörerna integrerar med varandra. Entreprenörer har en förmåga att utnyttja denna kreativitet och skapa möjligheter för sig själv och den närliggande kontexten (Sarason et al., 2006; Gaddefors, 1996). Respondenterna gav uttryck om att det finns många möjligheter för företagande i När vilket har lett till en växande entreprenörskap i socknen. Från flera av respondenterna fick vi också uppfattningen om att möjligheten att driva företag i När och leva och verka på Gotland till stor del drivs av mjuka värden, och inte endast av ekonomiska värden. Detta i enlighet med Jack och Anderson (2002) som menar att mjuka värden uppmuntrar den entreprenöriella processen och skapar en social känsla av mening och gemenskap.

Trots att landsbygdskontexten ur en företagssyn kan ha många brister, såg flera av respondenterna landsbygden och När som en fördel, en källa till inspiration (Korsgaard et al., 2015; Steinerowski et al., 2008). Det fanns dock även respondenter som uppgav att kontexten försvårade möjligheterna för konkurrens och kunde förhindra uppkomsten av nya produktionsgrenar. Detta kan dock i enlighet med teorin förklaras genom den kollektiva gemenskapen som existerar i När (Steinerowski et al., 2008). Det kan dock verka begränsande för landsbygdskontexten om, liksom en av respondenterna sa, om majoriteten inte har ett intresse av att se landsbygden växa och utvecklas. Däremot fanns en stark vilja för samverkan och att identifiera problem bland respondenterna. Dessa problem ansåg flera respondenter kunde avhjälpas genom uppstart av projekt eller genom att använda sitt nätverk. Det är en viktig faktor att som företagsägare eller entreprenör i ett projekt eller företag kunna hantera det motstånd som kontexten skapat till följd av att projektet eller företaget utgör något nytt och annorlunda (Steinerowski et al., 2008). Alla respondenter var engagerade i föreningar och agerade för att på sikt bidra till landsbygdens utveckling.

4.3 SOCIALT KAPITAL

Socialt kapital finns i relationer mellan människor och kan inte ägas av en enskild person och överlämnas, säljas eller köpas (Bhandari & Yasunobu, 2009). Socialt kapital ökar när det används och måste underhållas. Då det i När finns ett flertal föreningar och nätverk som till större delen drivs av ideella krafter, blir det sociala kapitalet synligt på flera vis. Det sociala

kapitalet som existerar mellan människor är stort och utifrån det empiriska materialet till en stor nytta för de entreprenörer som verkar i kontexten (Lin, 2001).

4.3.1 EMPIRI SOCIALT KAPITAL

I När använde sig flera av respondenterna av de nätverk som finns både inom och utom När för att kunna driva sitt företag. Många av respondenterna talade om enkelheten i att få hjälp av grannar eller andra personer i nätverket. I nätverket marknadsförde även företag varandra och stod som enad front vid konflikt. Dessa mönster kan ses som exempel på resurser som finns i det sociala nätverket i När. Ett tydligt exempel som några av respondenterna nämnde var nedläggning av den lokala skolan, där många gick samman för att finna lösningar för bygdens utveckling. I När håller folk varandra om ryggen och ställer upp när det väl gäller. Respondent C uppger att det finns en vana av att jobba ihop, samarbeta för att lösa problem.

Det speciella engagemang, "Närandan", som respondenterna beskrev har en oklar uppkomst. Respondenterna hade även svårt för att beskriva det och vad som egentligen gör att den håller i sig. Den kan dock anses vara förankrad i socknen då den avgränsar sig gentemot andra orter på Gotland. Respondent A och respondent B uttryckte båda att engagemanget varit en avgörande gren för att både våga och kunna starta upp ett affärsidé eller projekt i socknen. Socken känslan och den gemenskap denna innebär kan då vara det som präglat den omtalade andan i När.

"Sockenkänslan är väldigt stark och förankrad i När såväl som på hela Gotland"
(Respondent A).

Ett brett kontaktnät är viktigt inom arbetet och flera respondenter nämnde att de föredrar en kombination av både djupa och ytliga relationer för att kunna använda sig av kontakterna i olika situationer. Även om samtliga respondenter talade för en kombination av ytliga och djupa relationer, är det i slutändan ändå det breda nätverket som anses vara det mest fördelaktiga för deras företagande. Respondent F ansåg sig inte ha någon stark koppling till olika nätverk i socknen, mer än nätverk med anknytning till fritidssysselsättning. Flera respondenter ansåg däremot att nätverk är av stor betydelse för att bedriva verksamhet i När. Nätverket skapar ett brett kontaktnät av olika kompetenser och krafter på landsbygden. Vidare uttryckte vissa respondenter att nätverk måste inbringa något för att det ska finnas incitament att fortsätta engagera sig i den, speciellt när det i de flesta fall sker på ideell basis.

Flera möjligheter och idéer kan uppkomma vid spontana möten med nya människor menade respondent L. Det är människor som genomför förändringar. Flertalet av respondenterna har genom sina nätverk på ett eller annat sätt kommit i kontakt med kommunen och olika myndigheter. Respondent J upplevde att kommunikationen mot kommun har ändrats från att vara en monolog till att vara en mer öppen dialog. Kommunikationen upplevs nu som lättare och kommunen är mer mottaglig för att lyssna till åsikter och förslag till förändringar. Detta upplevdes dock inte av alla respondenter och respondent K menade att kommunen flera gånger inte ställer upp för landsbygden, utan istället väljer att lägga ansvaret på privata aktörer genom att låta flera servicedelar av landsbygden bli privatiserade. För att få ut något av ett nätverk handlar det mycket om attityd, förståelse och öppenhet för omorganisation. Respondent A beskrev att i organisationer där medlemskapet är frivilligt är organisationen beroende av att medlemmarna återkommer, vilket stärks med att vara tydlig med den ideologi som drivs i organisationen. Respondent F ansåg att exempelvis bjuda på fika, lunch eller dylikt som tack för en arbetsinsats är ett sätt att uppmuntarar det ideella arbetet och kan på så vis även stärka de sociala nätverken inom företag och föreningar på landsbygden.

Det fanns delade meningar och uppfattningar av betydelsen av bekräftelse bland respondenterna. Bekräftelse upplevdes inte som särskilt viktigt när det erhöles, men mycket viktigt om det däremot inte erhöles. Respondent D menade på att bekräftelsen och kommunikationen av att det som gjorts är "bra" ofta glöms bort och nonchaleras, medan ifall något anses "mindre bra" eller "fel" är flera där och gör sig synliga. Respondent J upplevde att stödet hos ortsborna som viktigt under utvecklingen och uppbyggnaden av sin verksamhet, vilket ger bekräftelse om att det som gjordes uppskattats och att det som gjordes gynnade bygdens framtid.

En viss typ av syskonrivalitet uppgav Respondent F kunde existera mellan företagen i socknen, men att sammanhållningen i mångt och mycket ändå överväger rivaliteten. Respondent F upplevde att folk från socken ofta utåt sett håller varandra om ryggen och pratar gärna stolt och högt om sin hembygd. Inåt upplevde respondent F att det inte alltid är lika mycket stöttning från omgivningen, att det ibland visar tecken på att folk säger en sak, men gör en annan.

4.3.2. ANALYS OCH DISKUSSION SOCIALT KAPITAL

Socialt kapital kan ses som en kollektiv tillgång vilket individer inbäddade i ett socialt nätverk kan använda (Lin, 2001). Alla respondenter antydde att de använder det sociala kapitalet som finns i nätverket i När genom bland annat marknadsföring, hjälp, stöd och delade normer (Bhandari & Yasunobu, 2009; Lin, 2001). Det sociala kapitalet som finns i När är utbrett och kan ses som ett *community* där det sociala kapitalet finns i relationerna mellan individerna (Szreter & Woolcock, 2004). Med hjälp av människorna i nätverket har engagemang identifierats som en viktig resurs och ett villkor för att driva företag och projektet i bygden.

Nätverkets förtroendebas har också gett upphov till legitimitet, vilket också fungerat som ett viktigt villkor för företags och projekts acceptans och funktionalitet (Jack & Anderson, 2002). De resurser som finns i nätverket nås dock framförallt av de individer som är inbäddade i kontexten, vilket upplevdes när vissa respondenter kände att de inte hade tillgång till samma resurser som andra individer (Bhandari & Yasunobu, 2009; Burt 2000). Nätverket i När kan alltså sägas bestå av både starka och svaga länkar, där vissa individer inte är lika djupt inbäddade i nätverket som andra (Slotte-kock & Coviello, 2010; Landström & Löwegren, 2009; Granovetter, 1973). Detta innebär att de inte får samma tillgång till resurser som andra i nätverket (Jack & Anderson, 2002; Woolcock & Narayan, 2000). Intressant är dock att detta endast nämndes av de respondenterna som kände ett utanförskap. Respondenterna som troligen kan sägas vara mer inbäddade i kontexten ansåg att alla i När hade samma möjlighet att vara medverkande och engagerade i bygden och ansåg att det inte fanns något problem av denna typ, vilket kan vara ett tecken på överinbäddning (Uzzi, 1997).

Det sociala kapitalet i När kan även analyseras ur ett kognitivt perspektiv (Bhandari & Yasunobu, 2009). Det kognitiva sociala kapitalet kunde skönjas i hur individer inom nätverket förhöll sig gentemot varandra, då vi genom att bädda in oss i kontexten kunde uppfatta en del av de regler och attityder som fanns i nätverket. Exempel på detta var att flera talade om självklarheten i att handla i byns lokala mataffär. Likaså fanns en regel om att framhålla varandra och bygden till utomstående. Ett annat exempel på kognitivt socialt kapital är den anda som lyftes bland respondenterna. Genom att hålla liv i den så kallade "Närandan" lyckas man, i generation efter generation, omplantera invånarnas och särskilt företagarnas ansvar att hjälpa fram nya entreprenörer i den regionen. Samtidigt som det sammanlänkande sociala kapitalet till viss del blir en förutsättning för att samhället ska fungera, visar empirin att en

grupps interna sammanhållning också kan bli stark när tilliten för det kringliggande samhället i princip försvinner. Saker görs då i större omfattning på egen hand.

Vid analys av de empiriska materialet gällande länkning av socialt kapital har vi använt den modell vi utarbetade från Bhandari & Yasonubu (2009) och Maak's (2007) perspektiv på socialt kapital, se figur 3. Med hjälp av nätverket kan samverkan återfinnas för att exempelvis driva frågor uppåt, *linking*, med myndigheter. Anledningen till att vara placerad och bedriva sin verksamhet i När ligger också i viljan att bo där, och för att skapa förutsättningar för området verkar flera entreprenörer även där. De olika länkarna och resurser som finns mellan sociala nätverk kan enligt Bhandari & Yasunobu (2009) förklaras på tre sätt, *bonding* och *bridging*, samt *linking*, vilka alla kan skönjas i nätverken i När. *Linking* existerade genom det samarbete som fanns mellan aktörerna på landsbygden gentemot kommun eller myndighet (Svendsen & Svendsen, 2004). *Bonding* kunde skönjas i de starka nätverken mellan både respondenterna och andra individer på orten (Bhandari & Yasunobu, 2009). Flera av respondenterna nämnde de har en tillit gentemot alla i socknen, att få hjälp är aldrig ett problem. Flera av respondenterna använde sig även av *bridging*, där de samverkade med andra nätverk på Gotland för att hjälpa varandra, eller byta resurser och erfarenheter. Empirin visar att flertalet respondenter dock uttrycker en vilja till mer samverkan mellan de existerande nätverken och mellan olika branscher. I vår teoretiska modell lyfter vi ytterligare en viktig aspekt av socialt kapital, *weaving*, som belyser Maak's (2007) teori om vikten av ledarskap och menar att en ledare väver samman viktiga nätverk som i annat fall inte länkats. I När kunde vi inte uppfatta att det finns en eller flera tydliga goda ledare som kan organisera de olika nätverken och resurserna som finns i det sociala kapitalet (Maak, 2007). Flera av respondenterna nämnde att det finns en inre grupp som kan ses som informella ledare och då ses som ansvariga att ta på sig ledarrollen och organisera bygdens resurser och organisera det sociala kapital som kan återfinnas i När. Förutsättningar för utveckling i När ligger i önskan och intresset hos Närborna att utveckla och bevara en levande socken.

Det är viktigt att inte begränsas av det existerande nätverket ansåg Respondent A, utan att det även är viktigt att samverka med andra nätverk. Respondent H och D påpekade båda att det är väsentligt att samverka mer mellan de olika nätverk som finns mellan olika branscher, vilket stöds av teorin att för att skapa möjligheter för entreprenörskap på regionala områden krävs effektiva nätverk och samverkan mellan aktörer (Westlund & Bolton, 2003). Detta gör att entreprenörskap kan bli lika mycket en skapare av socialt kapital som en produkt av det. En komplicerad och intressant aspekt i det hela är också att det resulterande sociala kapitalet dels kan ses som något historiskt bestämt, som att traditionen i socknen är att driva och jobba hårt för att klara sig, och dels som en produkt av medvetna handlingar, såsom aktiva utvecklingsprojekt. Vi ser i empirin att samverkan ger möjlighet till landsbygdsutveckling och skapande av nya entreprenöriella idéer. I enlighet med Jack & Anderson (2002) är en viktig aspekt att vara inbäddad i strukturen för skapandet av sociala nätverk. Vid inbäddning i den sociala strukturen fås legitimitet, kunskap och lärdomar, vilket flertalet respondenter visade tydliga tecken på. Respondenterna talade om enkelheten i att få hjälp av andra och på så sätt utbyta nya kunskaper både inom och utom sitt egna arbetsområde.

Drivkraften har visat sig vara en avgörande faktor för utvecklingen av socknen. Respondent A framhöll att "företagande föder företagande" och att det är det som kännetecknas för företagandet i När. Det sociala kapitalet kan ses som en förklaringsfaktor till de regionala skillnaderna i ekonomisk utveckling som finns mellan olika regioner eller orter med likartade förutsättningar (Westlund och Bolton, 2003). Det sociala kapitalet i När blir då en motor för skapandet av en företagsanda som utmärker sig. Effekten av en företagsanda har utifrån

empirin visat sig stark på landsbygden. En tolkning av det är att värdet av nätverk och tillit är högre där det är svårare att nå andra servicetjänster, och där en stark lokal efterfrågan inte föreligger hos individerna. Detta visar att det finns en tydlig roll för socialt kapital i upprätthållandet av en levande landsbygd och för att hantera motstånd för entreprenörskap på landsbygden.

4.4 MOTSTÅND

Motstånd kan vara både något som hindrar måluppfyllelse eller inspirerar sökandet efter nya alternativ (Waddell & Sohal, 1998). Motstånd som undersökts i empirin är direkta eller indirekta och ses ur ett externt eller internt perspektiv (Barth, 2001; Akehurts et al., 2012; North & Smallbone, 1996).

4.4.1 EMPIRI MOTSTÅND

Balansen mellan arbete och privatliv är svår uttryckte flera av respondenterna. Marknaden är säsongsbetonat när det gäller tillströmningen av folk och potentiella kunder på Gotland. Respondent F upplevde att jobbet tog upp den största delen av tiden, men att helhetskänslan ändå utgjordes av en fri livssituation. Respondent E ansåg att även om det skulle vara bättre med en jämnare likviditet och inflöde av pengar under året, är det skönt att det går ner i lugnare perioder säsongsvis. Det faktum att Gotland är en ö, upplevde flertalet av respondenterna inte som något egentligt motstånd. Kommunikationen och relationen med leverantörer fungerar oftast väl och lokaliseringen kan i flera fall snarare ses som en fördel. Respondent F uppgav dock att upphandlingen av fraktkostnader som en begränsande faktor för skapandet och prövningen av nya idéer. Respondent J upplevde motstånd hos region och banker vid uppstarten av sin verksamhet, vilket till viss del skapade en tröghet för måluppfyllelsen av att driva eget.

Det har alltid varit viktigt med förankring och delaktigheten bland bygdens folk menade respondent A. Negativa myndighetsbeslut vänds till något positivt och människorna "tar tag i det själva". Större motstånd som innebär något negativt för socknens framtid lyfts, folk går samman för att finna lösningar på de motstånd som uppstår. Respondenterna berättade att ett mer informellt arbetssätt ersattes delvis för tio år sedan av ett utvecklingsbolag som bildades i När. Bygdens folk tecknade aktier och engagerade sig mer i närområdets utveckling, den nedlagda skolan köptes och blev ett aktivitets- och företagshus.

Att möta någon form av motstånd kan också vara viktigt för skapandet av entreprenörskap ansåg respondent L. Både fysiskt motstånd som till exempel kapital, men även motstånd i form av kunskap och förståelse kan ge energi till entreprenörskap. Respondent L menade på att det handlar om att inse vilken förmåga varje individ har, och att ett motstånd eller problem i omgivningen är det som ofta kan vara utgångspunkten. Samtidigt som alla respondenterna påpekade den goda sammanhållningen i bygden och den hjälp som kunde återfinnas i nätverket, nämnde flera av respondenterna en känsla av motstånd i bygden i form av missynsamhet. Denna form av motstånd uttrycktes i att en del av respondenterna tyckte sig själva stå lite utanför den gemenskap som fanns i bygden om de valt att driva sina företag utan att fokusera på gemenskapen i bygden.

Ovilja till förändring är ett annat motstånd som endel av respondenterna lyfte. Argument såsom bevarande av tradition och kultur används och dessa motstånd kan i vissa fall göra det svårt för etablering av nya entreprenöriella handlingar. Respondent C uttryckte att det skapar svårighet för tillväxt och utveckling av landsbygden när vissa myndigheter förespråkar för

högt bevarande av områden och marker som då hämmar utbyggnaden av landsbygdens bostäder och etablering av nya företag. Respondent C ansåg att mentaliteten för tillväxt på Gotland tyvärr är begränsade, intresset för tillväxt finns hos en del men inte hos majoriteten. En del tycker till exempel att tillströmning av fler folk på Gotland inte är lika bra, men respondent C menade på att fördelarna överväger nackdelarna. Det är positivt att befolkningen ökar då det ökar förutsättningarna för bättre skatter och ökat kapital till bl.a. sjukvård, kollektivtrafik och serviceorter.

Externt motstånd i form av regelverk för företagsamhet upplevdes av samtliga respondenter. Dessa ansågs vara både komplicerade och hämmande i både tid och energi. Förståelsen hos tjänstemän upplevde en del av respondenterna som bristfällig och menade på att kommunikationen och styrningen av utvecklingen på landsbygden inte går hand i hand med de entreprenörer som verkar på landsbygden. En del av respondenterna talade även om en viss osäkerhet och okunskap bland tjänstemän, och informationsasymmetri och hur ett olösligt dilemma uppstår. Tjänstemän ska validera nyttan i ett projekt som projektledaren kan mer om. Respondent C bekräftade att det finns osäkerhet hos vissa tjänstemän i dessa sammanhang. Det finns vidare en tendens att tjänstemän väljer att avslå projekt snarare än bevilja dem om de inte förstår dem. Respondent C ansåg också att stöd från myndigheter ibland skapar en problematik och en beroendeställning av att driva företag grundat på stödpengar. Även respondent L lyfte denna problematik och menade att konkurrensvillkoren kan försämrats för redan etablerade företag på landsbygden i och med dessa stöd.

Brist på kvalificerad arbetskraft är ytterligare ett motstånd som lyftes av respondenterna. De som väljer att studera vidare flyttar iväg och i många fall stannar efter avslutande studier kring studieorten. Respondent C ansåg att för att locka tillbaka ungdomarna igen efter avslutad utbildning måste landsbygden vara levande. Serviceställen får inte försvinna och bara centraliseras till tätorten. Detta blir en avgörande faktor för att få människor att flytta till landsbygden. Vidare är tid något som samtliga respondenter mer eller mindre uppfattade som något begränsande och i många fall svårt att hantera. Respondent L påpekade att det i många fall är entreprenörens egna förväntningar som ofta är det som skapar tiden som ett internt motstånd.

“Det är ofta höga förväntningar hos en entreprenör, att man ska göra allt själv, eller försöka göra allt själv” (Respondent L).

Ett annat internt motstånd som kunde skönjas hos de respondenter som bedrivit sin verksamhet under längre tid, var minskat driv om inget intresse fanns för generationsskifte. Respondent K och G upplevde att någon form av motstånd eller förändring krävs för att drivet ska öka igen. Att få med alla i en förening att tänka nytt och se möjligheterna upplevde respondent I som något svårt att hantera och vända på. Respondent I menade på att många gånger finns det en bristande förståelse och erfarenhet saknas, vilket inverkar negativt på kommunikationen i nätverket.

4.4.2 ANALYS OCH DISKUSSION MOTSTÅND

Det finns flera forskningsspår för att undersöka motstånd (Dent & Goldberg, 1999). Ett forskningsspår är att se motstånd som något som hindrar måluppfyllelse (Mumby, 2005; Putnam et al., 2005). Detta perspektiv av motstånd kunde identifieras bland några av respondenterna, framförallt vid externa motstånd från kommun eller myndighet. De motstånd som på något sätt har hindrat respondenternas måluppfyllelse har uttryckt sig individuellt beroende på vilken målsättning som respondenterna uttryckt. Det andra forskningsspåret är att

se motstånd som en motivationsfaktor som kan inspirera vissa entreprenörer att söka alternativa lösningar (Waddell & Sohal, 1998). Det motstånd som flera respondenter uttryckte gentemot kommun och myndighet kan ses som något som tillför energi genom motivation. En kollektiv "kämparglöd" kan skönjas gentemot motstånd mot detta och att behålla den levande landsbygd som finns. Det identifieras att det finns en tydlig gräns mellan stad och land och en ilska om att servicepunkter ständigt ska förbättras i stan och samtidigt negligeras eller läggas ner på landsbygden. I likhet med Waddell & Sohal (1998) tillför en viss typ av motstånd energi i den entreprenöriella processen och gör att entreprenörer finner nya möjligheter och alternativ. Det tredje forskningsspåret inom motstånd som Prasad & Prasad (2000) belyser är att motstånd kan ses som ett uttryck för vilka diskurser som för tillfället är tillgängliga. Empirin ger intryck om att motstånd kan ge upphov till stagnation i den entreprenöriella processen. Det är dynamik, förändring och engagemang som förespråkades av respondenterna för att hantera upplevda motstånd.

Listan av olika typer av krafter i När kan göras lång och det är inte utan förundran vad ett ord som *entreprenörskap* kan föra med sig sådant hopp, längtan och förväntan. I När blir entreprenörskap vad som skänker respondenterna hopp och tro på bygden, men det finns inte någon tydlig utstakad väg, bara en förväntan om att det genom entreprenörskap uppstår nya vägar. En del av respondenterna gav dock uttryck för att det lätt kan förekomma förutfattade meningar och skeptisk syn för de okända och inte lika påtagliga och nära nätverken. I likhet med Prasad och Prasad (2000) kan uttrycket för motstånd se olika ut beroende på vilka diskurser som är tillgängliga för entreprenörerna.

Vid forskning av motstånd som diskursivt, läggs fokus vid interaktioner och spänning mellan olika argument istället för på enskilda individers motstånd (Ashcraft, 2005). Utifrån respondenternas uttryck kan det ibland uppstå motstånd från grupp, eller motstånd i situationen att verka som en grupp, vilket gör att orsaken och den bakomliggande faktorn till motståndet blir svårare att identifiera. Respondent H's exempel att om det uppkommer osäkerhet till vilken åsikt som bör finnas, undersöks närliggande länkar i nätverket för att bilda sig en uppfattning om vad andra tycker innan uttal görs. Enligt Piderit (2000) är detta en fråga om att balansera tvetydiga positioner och en vilja att passa in i nätverket. Detta kan verka hämmande vid uppkomst av nya projekt då ett negativt tankesätt kan manifesteras. Vid insamling av vår empiri har motstånd identifieras utifrån en modell med direkta eller indirekta motstånd som bromsar eller förhindrar uppkomsten av förväntat resultat (Barth, 2001). I enlighet med Barth (2001) kan det empiriska upplevda motståndet ses ur ett internt eller externt perspektiv. Externt direkt motstånd kring finansieringsstöd och långa handläggningstider nämndes av flera av respondenterna. Även trender som berör landsbygden kan verka som indirekt externt motstånd, där respondenterna menade att de hade lite eller ingen möjlighet att påverka den egna situationen. Internt motstånd kan utifrån det empiriska materialet uttryckas olika och är många gånger nära knutet till den enskilda entreprenörernas uppfattning och självförtroende.

Många entreprenörer sätter press på sig själva som entreprenörer och egenföretagare. Tidigare i empirin talade vi om entreprenörer som fyller hål och som känner ansvar för att göra saker själva. Dock har oftast inte en person kompetens kring allting, och att göra allt själv är inte enkelt. För att överbrygga detta motstånd kan samarbete rekommenderas. Varje individ får använda sin förmåga och resurserna kan utnyttjas optimalt. Något som observerades från respondenterna när vi besökte När var det etablerade nätverket. I nätverket sa alla respondenter att folk stod bakom en och hjälpte en, men vissa av respondenterna uttryckte en form av kollektiv rivalitet som kunde verka som ett motstånd i bygden. Detta kan i enlighet

med Barth (2001) ses som ett både direkt och indirekt motstånd. Indirekt kunde vi skönja att motståndet kom dels från respondenterna, hos vilka det fanns en ovilja att sticka ut eller göra något som kunde sticka i ögonen på andra. Det fanns även ett direkt internt motstånd i den bemärkelsen att det kommer från entreprenörens direkta omgivning. I enlighet med Sarasvathy (2004) kan de empiriska resultaten vara ett bevis på att vad som är de korrekta förutsättningarna för att bli entreprenör är starkt sammankopplat med vilken kontext entreprenören verkar i. I den studerade kontexten När uppgav en del av respondenterna motstånd som en komponent till förändringen och skapandet av entreprenörskap. Detta kan både vara i form av externt och internt påverkande faktorer (Akehurst, et al., 2012; North & Smallbone, 1996). Vad som identifieras som en korrekt förutsättning i den entreprenöriella processen är således inte självklart. Respondent H uttryckte att finns det gränser för vad personer orkar med, men att det är uppenbart att en lokalt driven verksamhet blir en viktig del av landsbygdens framtid, vilket kan utgöra en grogrund och skapa motivation i den entreprenöriella processen.

4.5 SAMMANFATTANDE DISKUSSION

Entreprenörskap och landsbygdsforskning karaktäriseras av flera olika typer av strukturer och perspektiv (Hellerstedt & Wiklund, 2006). För att förstå varför vissa entreprenörer lyckas med sina entreprenöriella aktiviteter och andra inte, måste vi förstå motståndet mellan tanke och handling. Begreppen socialt kapital och entreprenörskap kan kopplas samman till ett platsbundet attribut (Westlund och Bolton, 2003). Möjligheten att upptäcka och exploatera nya möjligheter är i enlighet Jack & Anderson (2002) betingat av sociala nätverk och inbäddning. Teorierna om socialt kapital bekräftar fördelarna med nätverk och möjligheten att dra nytta av sitt personliga nätverk för att hantera motstånd i den entreprenöriella processen. Empirin bekräftar att nätverket kan ge upphov till och styrka nya idéer och medverka till att nytta kan dras av omgivningen. Därigenom påverkas företagets resultat och entreprenörskapet positivt.

Från Barth (2001) definitioner utvecklade vi en modell för att kategorisera olika typer av motstånd för entreprenörskap. Motstånd är dock mer komplext än så, och kan inte alltid förklaras genom en sådan förenkling. För att få en bredare förståelse för vad, hur och varför motstånd för entreprenörskap kan ske, måste även socialt kapital beaktas. Genom att sammanfoga teorier om socialt kapital och teorier om motstånd kan vi på en högre nivå identifiera synergieffekter av olika ageranden. Motstånd kan manifesteras genom *communitys* och motstånd skapar även *communitys*, vilket empirin visar som en av anledningarna till en fortlevande entreprenörskapsanda. Våra empiriska resultat visar att motstånd även kan skapa och stärka länkar mellan olika nätverk och individer, vilket ger tillit och drivkraft i bygden.

5. SLUTSATSER

I detta kapitel presenteras studiens slutsatser. Syftet med studien återges och forskningsfrågorna besvaras.

Syftet är att identifiera olika motstånd som kan finnas på landsbygden och skapa en förståelse för vilken betydelse dessa har för den entreprenöriella processen. Nedan återges studiens forskningsfrågor samt svar på dessa.

Vilka motstånd upplevs som tydligast för den entreprenöriella processen i När?

De tydligaste motstånden för den entreprenöriella individen i När är de direkta motstånden, både externa och interna. Externa direkta motstånd påverkar entreprenören genom brist på bl.a. service, höga fraktkostnader och politik. Då entreprenörer på landsbygden ofta kan anses som mer isolerade än andra företagare, förefaller det vara än mer betydelsefullt att kunna bygga upp ett bra socialt kapital bestående av såväl formella som informella relationer. Motstånd upplevs olika mellan företag och uppfattas olika från person till person. Betydelsen av kontexten har på flera plan påverkat företagandet i När vilket innebär att kontexten måste belysas när nya riktlinjer och forskning för entreprenörskap ska framställas, framförallt i en landsbygdskontext. Kontexten har gett upphov till problem, möjligheter, realisering av idéer och därmed också skapat förutsättningar för landsbygdens utveckling. De interna direkta motstånden berör entreprenören direkt, genom kapital, nätverk och familj. Något som tydligt visade sig i empiri, men inte i teori, är vikten av bekräftelse. Att inte känna sig inbäddad i det sociala nätverket kan vara förödande för entreprenörens driv och självtillit, vilket påverkar entreprenören och skapar på så sätt ett internt indirekt motstånd.

Det som också varit intressant i denna studie är vilken betydelse dessa identifierade motstånd kan ha för den entreprenöriella processen, vilket leder oss till vår andra forskningsfråga.

Vilken betydelse har dessa motstånd för den entreprenöriella processen?

Direkta externa och interna motstånd hindrar den entreprenöriella processen på olika sätt. Externa direkta motstånd kan hindra utveckling och tillväxt av företag genom exempelvis långa handläggningstider och svårigheter med finansiering. Internt direkt motstånd hindrar entreprenören då det kan minska entreprenörens driv vilket gör att den entreprenöriella processen avstannar. Det sociala nätverket är avgörande för den entreprenöriella processen genom det sociala kapitalet och den inbäddning det tillför. Internt direkt motstånd kan också leda till internt indirekt motstånd som hindrar entreprenören i sin självuppfyllelse och självtillit. Denna typ av motstånd hindrar den entreprenöriella processen genom att energi läggs på det sociala nätverket istället på att fortsätta den entreprenöriella processen. Antingen genom försök att bädda in sig ytterligare i kontexten, eller genom att ansträngning görs för att inte låta sig påverkas av den. Dessa motstånd är dock inte alltid enbart negativa, utan kan istället ha motsatt effekt för vissa entreprenörer som får en känsla av "jag ska visa dig".

Till vidare forskning föreslås att motstånd kan användas som lins för att undersöka vilka egenskaper en entreprenör som överbrygger dessa motstånd besitter, samt hur denna använder sitt sociala kapital och nätverk. Ett annat intressant forskningsspår skulle vara att studera uppbyggnaden av det sociala kapitalet hos en framgångsrik entreprenör och hur denne underhåller detta. Vidare kan även forskning med jämförelse av andra kontexter vara intressant, till exempel jämförelse med andra områden i Gotland, för att utförligare undersöka aspekterna av att vara belägen på en ö. Även jämförelse mot kontext på fastlandet eller i andra

delar av världen skulle kunna ge betydande information om kontextens inverkan på entreprenörskap. Mer omfattande studier kan ge en nyanserad bild och bättre inblick i nätverksproblematiken. Fokus bör inte enbart ligga på framgångsrika regioner utan även på regioner där det finns låg grad av entreprenöriell aktivitet.

Den entreprenörskapsanda som påträffats i När har gett en ökad förståelse för att den entreprenöriella processens motstånd och kontexten i hög grad interagerar med varandra. Entreprenöriellt motstånd ser olika ut beroende på en mängd faktorer och omständigheter. Det finns viktiga villkor som kan härledas ur teorierna om socialt kapital, kontext och entreprenörskap för att identifiera motstånd för entreprenörskap på landsbygden. Exempel på sätt att överbygga en del av de motstånd som påträffats är engagemang i flera led, uppmuntra och bekräfta varandra i nätverket samt att skapa enkelhet i administration och regelverk. Studiens resultat tyder också på att motstånd är en dualitet med entreprenörskap. Utifrån det empiriska materialet går det att bevisa att nätverk och kontext haft inverkan på den entreprenöriella processen samt att motstånd i den entreprenöriella processen skapat nya förutsättningar och drivkrafter för landsbygdens utveckling i När.

Vi kan slutligen slå fast att den entreprenöriella andan i När är en källa och plats för inspiration, engagemang och entreprenörskap på landsbygden, samt ett exempel på hur entreprenörer i en landsbygdscontext kan hantera motstånd.

6. REFLEKTION

Uppsatsen avslutas med en sammanfattande reflektion över val av forskningsprocess, tillvägagångssätt, urval, val av teori samt diskussion kring slutsatser dragna från studien.

Eftersom vi använt en abduktiv strategi i denna studie är de slutsatser som dras endast troliga, vilket ger underlag för kritik av de slutsatser som presenteras. Studien genomfördes genom en kvalitativ forskningsprocess där vi undersökt delar av kontexten i När på ett utförligare sätt än om en kvantitativ metod används. Vår studie utgick från början från Barth (2001) definition av hinder, vilket vi utvecklade i modellen som presenteras i teorikapitlet, se figur 4. Vi insåg tidigt att det fanns flera motstånd i de sociala länkarna och för att kunna studera respondenternas nätverk krävdes det att vi bäddade in oss i deras sociala kontext. Teorin utvecklades därför utefter arbetets gång till att innefatta även teorier om kontext, socialt kapital, nätverk och inbäddning. Vi har alltså konstruerat vårt teoretiska kapitel parallellt med empiriinsamling, och utvidgat vårt teoretiska fält tills vi ansett att den omfattar och förklarar de dimensioner vi ville lyfta.

De teoretiska val som gjordes i samband med studien bestämde riktningen på de slutsatser vi kom fram till. I denna studie fokuserade vi på tre stora områden inom ekonomisk forskning; entreprenörskap i kontext, socialt kapital och motstånd. Detta då vi i studien ville fokusera på interna motstånd. Andra dimensioner på motstånd skulle kunna återges vid studie av till exempel finansieringsteorier, såsom bricolage och bootstrapping, eller möjliga motstånd vid marknadsföring av företag på landsbygden.

Slutsatsen påverkas också av de intervjupersoner som empirin haft sin utgångspunkt från. Vid intervjuer med andra respondenter kunde resultatet blivit annorlunda, då varje individ tolkar kontexten och de motstånd som en entreprenör kan ställas inför olika. Flera respondenter lyfte externa institutionella motstånd som besvärande, men då vi ansåg att detta var ett forskningsområde och en problematik som tidigare beskrivits i landsbygdskontexten, valde vi att inte fokusera på detta och inte ställa ytterligare frågor om det. Vidare bör också poängteras, att vi byggde närmare relationer med intervjuobjekten och kan då inte anses vara objektiva. Detta då vi ville ha en förståelse för respondenternas kontext, sociala kapital och nätverk. Detta innebär att vi omedvetet kan ha påverkat respondenternas svar.

I denna studie har vi sökt en förståelse för hur motstånd kan uppkomma i landsbygdskontext och vilken betydelse dessa har, för att själva göra entreprenörerna medvetna om dess varande och vidare ge dem möjlighet att reagera mot dessa. De slutsatser som dras från studien baseras alltså på vår tolkning av kontexten och de sociala nätverk som kunde skönjas i När. Vi har genom denna studie gett en möjlig förklaring till hur motstånd för entreprenörskap kan manifesteras i en landsbygdskontext, och utifrån det identifierat betydelsen av motstånd för den entreprenöriella processen.

REFERENSER

Böcker och tidskrifter

- Anderson, A. R., 2000, Paradox in the periphery: an entrepreneurial reconstruction? *Entrepreneurship & Regional Development*, 12(2): 91-109.
- Akehurst, G., Simarro, E. & Mas-Tur, A., 2012, Women entrepreneurship in small service firms: motivations, barriers and performance, *The Service Industries Journal*, 32(15): 2489-2505
- Alsos, A.G., Ljunggren, E. & Pettersen, L.T., 2003, Farm-based entrepreneurs: what triggers the start-up of new business activities? *Journal of Small Business and Enterprise Development* 10(4): 435-443.
- Ashcraft, K.L., 2005, Resistance through consent? Occupational Identity, Organizational Form, and the Maintenance of Masculinity Among Commercial Airline Pilots. *Management Communication Quarterly*, 19(1): 67-90.
- Baker, T., & Nelson, R., 2005, Creating Something from Nothing: Resource Construction through Entrepreneurial Bricolage. *Administrative science quarterly*, 50(3): 329-366.
- Barth, H., 2001, *Tillväxthinder i mindre företag*, I: Davidsson P., Delmar F. & Wiklund J. (red), *Tillväxtföretag i Sverige*, Stockholm: SNS Förlag, ss. 234-249.
- Bhandari, H. & Yasunobu, K., 2009, What is social capital? A comprehensive review of the concept. *Asian Journal of social science*, 37: 480-510.
- Bjerke, L., Johansson, S. & Pettersson, L., 2012, *Arbete och liv på landsbygden – Landsbygdens förutsättningar i kunskapsekonomin*, Jönköping: Jordbruksverket, (Jordbruksverket Rapport 2012:19).
- Bryman, A. & Bell, E., 2013, *Företagsekonomiska forskningsmetoder*. Liber, Stockholm.
- Burt, R., 2000, The network structure of social capital, *Research in Organizational Behaviour*, 22: 345–423.
- Davidsson, P. & Honig, B., 2003, The role of social and human capital among nascent entrepreneurs. *Journal of Business Venturing*, 18(3): 301-331.
- Dent, E.B. and Goldberg, S.G., 1999, Challenging “Resistance to Change”, *The Journal of Applied Behavioral Sciences*, 35(1): 25-41.
- Gaddefors, J., 1996, *Reflexion och handling: Entreprenörskap i ett kreativt perspektiv*, Diss. Sveriges lantbruksuniversitet, Uppsala, Repro print AB.
- Gartner, W. B., 1985, A conceptual framework for describing the phenomenon of new venture creation, *Academy of Management Review*, 10(4): 696-706.
- Gartner, W. B., 1988, Who is an entrepreneur? is the wrong question, *American Journal of Small Business*, 12(4): 11-32.

Granovetter, M., 1973, The strength of weak ties, *American journal of sociology*, 78(6): 1360-1380.

Hellerstedt K. & Wiklund, J., 2006, *Entreprenörskap på landsbygden– en översikt av internationell forskning*, Jönköping: Jordbruksverket, (Jordbruksverket Rapport 2006:17).

Jack, S. L. & Anderson, A. R., 2002, The effects of embeddedness on the entrepreneurial process, *Journal of Business Venturing*, 17(5): 467-487.

Johns, G., 2006, The essential impact of context on organizational behavior, *Academy of Management Review*, 31(2): 386-408.

Korsgaard, S., Müller, S. & Wittorff Tanvig, H., 2015, Rural entrepreneurship or entrepreneurship in the rural – between place and space, *International journal of entrepreneurial behavior and research*, 21(1): 5-26.

Kvale, S. & Brinkmann, S., 2014, *Den kvalitativa forskningsintervjun*, Studentlitteratur, Lund.

Landström, H. & Löwegren, M., 2009, *Entreprenörskap och företagsetablering*, Studentlitteratur, Lund

Lin, N., 2001, *Social Capital. A theory of social structure and action*. Cambridge University Press, United Kingdom.

Lindgren, M. & Packendorff, J., 2009, Social constructionism and entrepreneurship: Basic assumptions and consequences for theory and research, *International Journal of Entrepreneurial Behavior & Research*, 15(1): 25-47.

Maak, T., 2007, Responsible Leadership, Stakeholder Engagement, and the Emergence of Social Capital, *Journal of Business Ethics*, 74: 329–343

Mumby, D. K., 2005, Theorizing Resistance in Organization Studies: A Dialectical Approach, *Management Communication Quarterly*, 19(1): 19-44.

Newth, J. & Woods, C., 2014, Resistance to Social Entrepreneurship: How Context Shapes Innovation, *Journal of Social Entrepreneurship*, 5(2): 192-213.

North, D. & Smallbone, D., 1996, Small business development in remote rural areas: The example of mature manufacturing firms in Northern England, *Journal of Rural Studies*, 12(2): 151-167.

Ong, B. K., 2012, Grounded Theory Method (GTM) and the Abductive Research Strategy (ARS): a critical analysis of their differences, *International Journal of Social Research Methodology*, 15(5): 417-432.

Piderit, S. K., 2000, Rethinking resistance and recognizing ambivalence: a multi-dimensional view of attitudes towards organizational change, *Academy of Management Review*, 25: 783-794.

Prasad, P. & Prasad, A., 2000, Stretching the Iron Cage: The Constitution and Implications of Routine Workplace Resistance, *Organization Science*, 11(4): 387-403.

Putnam, L., Grant, D., Michelson, G. and Cutcher, L., 2005, Discourse and Resistance. Targets, Practices, and Consequences, *Management Communication Quarterly*, 19(1): 5-18.

Sarason, Y., Dean, T., Dillard, J.F., 2006, Entrepreneurship as the nexus of individual and opportunity: A structuration view, *Journal of business venturing*, 21: 286–305.

Sarasvathy S., 2004, The questions we ask and the questions we care about: reformulating some problems in entrepreneurship research, *R.H. Smith School of Business University of Maryland*.

Shane, S., 2000, Prior knowledge and the discovery of entrepreneurial opportunities. *Organization Science*, 11(4): 448-469.

Shank G., 2008, *Abduction, The Sage Encyclopedia of Qualitative Research Methods*, Thousand Oaks: Sage Publications, Inc.

Slotte-Kock, S. & Coviello, N., 2010, Entrepreneurship Research on Network Processes: A Review and Ways Forward, *Entrepreneurship Theory and Practice*, 34(1): 31–57.

Svendsen, G. L. H., & Svendsen, G. T., 2004, *The creation and destruction of social capital: entrepreneurship, co-operative movements, and institutions*, Edward Elgar Publishing.

Steinerowski, A., Jack, S. & Farmer, J., 2008, Social entrepreneurship in rural context: an over ideological state?, *Journal of rural enterprise and management*, 4(1): 20-38.

Szreter, S., & Woolcock, M., 2004, Health by association? Social capital, social theory, and the political economy of public health, *International Journal of Epidemiology*, 33(4): 650-667.

Trettin, L. & Welter, F., 2011, Challenges for spatially oriented entrepreneurship research, *Entrepreneurship & Regional Development*, 23(7-8): 575-602.

Uzzi, B., 1997, Social structure and competition in interfirm networks: The paradox of embeddedness, *Administrative Science Quarterly*. 42(1): 35–67.

Waddell, D. and Sohal, A.S., 1998, Resistance: a constructive tool for change management, *Management Decision*, 36(8): 543-548.

Webster, S., Lewis, J. & Brown, A., (2013) Ethical Considerations i Qualitative Research. I: Ritchie, J., Lewis, J., Nicholls, C. M., & Ormston, R. (Eds.). *Qualitative research practice: A guide for social science students and researchers*. Sage.

Welter, F., 2011, Contextualizing entrepreneurship – conceptual challenges and ways forward, *Entrepreneurship theory and practice*, 35(1): 165-184.

Westlund, H. & Bolton, R., 2003, Local Social Capital and Entrepreneurship, *Small Business Economics*, 21(2): 77-113.

Wiberg, U., 2004, Future perspectives for sparsely populated areas in Sweden, *Changing Functions of Rural Areas in the Baltic Sea Region (95–107)*, Warsaw: Polish Academy of Sciences.

Woolcock, M., & Narayan, D., 2000, Social capital: Implications for development theory, research, and policy, *The world bank research observer*, 15(2): 225-249.

Internet

SCB (2015). *Urbanisering – från land till stad*. Statistiska centralbyrån (SCB, Nr 2015:96), Tillgänglig: http://www.scb.se/sv_/Hitta-statistik/Artiklar/Urbanisering--fran-land-till-stad/ [2017-04-27]

Jordbruksverket (2015). Så här definierar vi landsbygd. Tillgänglig: <http://www.jordbruksverket.se/etjanster/etjanster/landsbygdsutveckling/alltomlandet/sahardefinierarvilandsbygd.4.362991bd13f31cadcc256b.html> [2017-05-09]

När (2017). *När socken*. Tillgänglig: <http://nar.se/nar-socken/> [2017-05-09]

Bygdeband (2017). *När församling*. Tillgänglig: <http://www.bygdeband.se/plats/401780/sverige/gotlands-lan/gotland/nar-socken/> [2017-05-09]

BILAGOR

BILAGA 1: INTERVJUGUIDE FÖRETAG

Berätta om dig själv.

Kan ni beskriva ert företag?

Hur kom det sig att du startade det här företaget?

Hur ser företagets processer ut?

Hur utnyttjar du ditt nätverk?

Ser du dig själv som en ambassadör för När?

Om inflyttad: hur hamnade du i När?

Hur var det att flytta hit?

Hur mycket kontakt finns med myndigheter?

Vilken betydelse har program så som hela Sverige ska leva för ert företag?

Hur ser möjligheterna för företaget ut?

Var ser du att företaget är om 5-10 år?

Vad tror du är skillnaden mellan att driva denna typ av företag på landsbygden än i mer tätortsnära områden?

BILAGA 2: INTERVJUGUIDE POLITIKER/MYNDIGHET

Berätta vem du är.

Hur ser landsbygden på Gotland ut?

Hur har landsbygden förändrats över tiden?

Vilka program finns för att främja entreprenörskap på Landsbygden?

Anser du att det finns många entreprenörer på Gotland?

Hur kan politik verka för att underlätta för entreprenörer?

Hur många leaderprojekt startas varje år?

- Har du några exempel på riktigt lyckade leaderprojekt?
- Varför tror du dessa lyckades så bra?

Finns det något speciellt med Gotland som kontext (karaktär) som främjar entreprenörskap?

Hur kan politik verka för att stimulera entreprenörskap?

Hur kommer ni i kontakt med nya företag?

Vilken betydelse har andra organisationer, såsom Hushållningssällskapet eller LRF, för företagande på landsbygden?

BILAGA 3. MODELL ÖVER MOTSTÅND

Externt påtagligt motstånd

Med externa hinder syftar vi till motstånd som ligger utanför entreprenörens kontroll, såsom transaktionskostnader, politik, infrastruktur och regelsystem (Barth, 2001).

Internt påtagligt motstånd.

Motstånd som berör entreprenören direkt, såsom kapital, nätverk, familj och fungerande teorier (Barth, 2001). Även distans kan ses som ett internt påtagligt hinder, då entreprenören väljer leverantörer eller vilken kundgrupp företaget ska positionera sig mot (Wiberg, 2004).

Externt icke påtagligt motstånd

Syftar till trender eller tankesätt som förändras över tid, men som är svåra att mäta, såsom avfolkning av landsbygden (Barth, 2001). Normer och kultur.

Internt icke påtagligt motstånd

Icke påtagligt motstånd för en entreprenör är faktorer som har ett värde för den enskilda entreprenören. Exempel är tid, självtillit och driv, vilket beror på entreprenörens verklighetsuppfattning om sig själv (Barth, 2001).